...Н ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 183 (1783)
АВГУСТЫН
4
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...ПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе

...етскэ Союзай Коммунистичес... ...ртиин ээлжээтэ XX съезд зар... тухай мэдээсэлые бүхы ком... ...тнууд, бүхы ажалшад угаа ...баяр баясхалантайгаар угтаа. ...хаанагүй советскэ хүнүүд түрэл ...нингаа XX съездые ажалай шэ... ...жалтануудаар угтахын түлөө ...лүүлэгдэһэн уялгануудые аба... ...жал хүдэлмэридөө бии байһан ...далнуудые усадхахын хойно... ...рюлдожо байна.

... хадаа коммунистическэ бай... ...лтын агуусхэ зорилгонуудые ...хэжэ байһан советскэ арадай ...зоригые, тэдэнэрэй Коммунис... ...кэ партидаа инаг дуратай бай... ...шөө дахин гэршэлнэ.

...ПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Плену... ...шиидхэбэринүүд соо, СССР-эй ...истрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ...ральна Статистическэ Управле... ...һаяхан тунхаглаһан мэдээсэл ... манай промышленностиин, хү... ...ажахын саг үргэлжэ өөдөө ур... ...хүгжэжэ байһые гэршэлһэн ...баримтанууд харуулагдаа. Та... ...ин табанжэлэй түсэбые про... ...ленностьмнай 4 жэл 4 һарада ...үлээд, жэлэй дүүрэтэр орондоо ...эд ехэ продукци түсэбһөө га... ...угтэхэ байна. Мүн хүдөө ажахын ...мэришэд, колхознигууд шэнии... кукурузын болон техническэ ...туранууудай тарилгын талмайе ...эээр үргэдхэжэ, жэл бүри 10 ...иард пүүд ороохо таряа үйлэд... ...лхэ, малажалай гол продукт... ...ые хоёр, хоёрһоо үлүү дахин ...лхэ тушаа партиин ЦК-гэй ян... ...а Пленумэй табиһан зорилгые ...лтатайгаар шиидхэжэ байна.

...ин, туйлаһан амжалтануудаа... ...һанаагаа амарангүй, дутагдал... ...даа элеэр хараха, ажалай бү... ...ые хэлбэришэгүйгөөр дээшэ... ...лхэ, наукын туйлалтануудые, тү... ...арга дүршэлнүүдые үйлэдбэридэ ...эрүүлхэ ёһотой гэжэ парти һур... ...гэшэ. Тиимэһээ КПСС-эй ...гэй июльскэ Пленумэй шиидхэ... ...нүүд соо заагдаһан зорилгонуу... ...амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэ... ...хадаа партиин XX съездын уг... ...када зорюулагдаһан социалис... ...скэ мүрысөөнэй гол удха шана... ...болохо байна бшуу.

...өө үедэ республикымнай про... ...ленна предприятинуудаар, сов... ...даар, МТС-үүдээр, колхозуу... ...партиин XX съездые эрхим ...ажалай бэлэгтэйгээр угтаха ...н тэмсэл үдэрһөө үдэр бүри эр... ...жэ байна. Ажалай түрүүшүүлэй ...эгээр бүхы хүдэлмэришэд, кол... ...игууд болон механизаторнууд ...ээр дэлгэрһэн социалистическэ ...сөөндэ хабаадалсажа эхилбэ.

...айн үдэрнүүдтэ Улан-Удэ горо... ...промышленна предприятинуу... ...цех, халаан бүхэндэ хүдэлмэри... ...эй суглаан болоо. Тэрээндэ ха... ...агшад партиин ЦК-гэй июльскэ ...нумэй шиидхэбэрине бэелүүлхэ, ...э хэлэгдэһэн дутагдалнуудые ...ахын түлөө эрил шууд тэмсэхэ ...э шиидээд, КПСС-эй XX съез... ...угтамжада зорюулагдаһан ажа... ...вахтада жагсаһан байха юм. Тэ... ...эй дунда Ленинэй ордендо паро... ...-вагонно заводой шэрэм шуд-халгын, котел бүтээлгын, тендернэ цехүүдэй хүдэлмэришэд түрүү зэргэдэ ябана. Улан-Удын модоной заводой коллектив бүхыдөө түрүүн абаһан уялгаһаа бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, эршэмтэй һайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөн Түнхэнэй, Заиграйн, Сэлэнгын, Прибайкальска болон бусад аймагуудта үргэнөөр дэлгэрбэ. Түнхэнэй аймагай колхозууд болон МТС-үүд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй уряае бодото дээрэнь бэелүүлжэ, ургасын хойноһоо, нэн түрүүн кукурузын хойноһоо харууһа хэхэ тушаа горьтойхон хүдэлмэри хэбэ. Аймаг дотор үбһэ хуряалга, силос даралгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Буденнын нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгаяа эгээн түрүүн дүүргэжэ, набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 122 процент болгоһон байха юм. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ болон «Красный пахарь» колхозууд үбһэ хуряалгаяа дүүргэхэ болоо. Кыренэй МТС-эй самоходно сенокосилкын машинист Цырендоржо Ангаров 11 үдэрэй туршада 305 гектар ногоо һайн шанартайгаар сабшаһан байна.

Гэхэтэй хамта, ажахын шухала асуудалнуудые һулаар шиидхэжэ байһан колхозууд, МТС-үүд, промышленна предприятинууд район, аймаг бүхэндэ бии байна. Хориин, Хэжэнгын, Зэдын болон Мухаршэбэрэй аймагуудай олонхи колхозууд тэжээл бэлэдхэлые муугаар ябуулна. Мүн эдэ аймагуудта болон Ново-Брянска, Кабанскын, Ториин, Бургалтайн МТС-үүдтэ таряа хуряалгада бэлдэхэ хүдэлмэри ехээр удаарууулагдажа байна. Иимэ байдал юу харуулнаб гэхэдэ, социалистическэ мүрысөөнэй эмхидхэл үшөө һула, энэ шухала хэрэгтэ партийна, советскэ, профсоюзна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа багаар табина.

Ушар иимэһээ, партиин райкомууд болон айкомууд КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөө шадабаритайгаар хүтэлбэрилхэ, энэ хэрэгтэ профсоюзна болон комсомольско организацинуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулха ёһотой.

Мүрысөө хүтэлбэрилхэдөө партийна организацинууд түбхын түрүүндэ гээгдэжэ ябаһан предприяти болон колхозууд, цех болон бригадануудта анхаралаа табиха зэргэтэй. Мүрысөөндэ хабаадагшадай хүдэлмэриин дүнгүүдые саг үргэлжэ бүридхэхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түрүү арга дүршэлые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэг партийна организацинуудай үдэр бүриин анхаралда байха ёһотой.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ промышленность болон хүдөө ажахы дээрээ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлэе!

Шэнэ ба боро газар дээрэ хүдөөгэй залуушуулай һургуулинууд нээгдэхэнь

...Шэнэ ба боро газар ашаглахын ...өө ороной зүүн районуудта ...н мянган хүбүүд, басагад ошон... Тэдэнэрэй олонхинь шэнэ газар ...рэ мэргэжэлтэй болоод һуури... ...түбхинөө.

...Совхозуудта, колхозууд болон ...шинно-тракторна станцинуудта ...ладаг залуу габшагайшуулай ...алсалаа үргэлжэлүүлжэ, дунда ...лтэй болохын тула Российска ...ерациин Гэгээрэлэй министерст... ...нэ жэлдэ хүдөөгэй залуушуулай ...гуулинуудые нээхэнь. Хүдөө ...ын хүдэлмэриин эрхэ байдал... ...зохилдуулагдан тэдэ һургуули... ...дта һуралсалай жэл октябриин 15-да эхилээд, апрелиин 15-да дүүрэхэ юм. 8-дахи, 9-дэхи, 10-дахи классуудта һуралсаха хүбүүд, басагад гурбан жэлэй программые дүрбэн жэл соо үзэхэ болоно. Совхозууд болон машинно-тракторна станцинуудай дэргэдэ һургуулинуудай консультационно пунктнууд нээгдэхээр хараалагдаба.

Экзаменай үедэ хүдөөгэй һургуулинуудай 10-дахи классай һурагшадта хүдэлмэриин 20 үдэрэй болзортойгоор, 7-дохи классуудай һурагшадта хүдэлмэриин 15 хоногой болзортойгоор амаралта үгтэхэ байна.

Түрэл орон доторнай

Гахай олоор шахадаг болобо

МИНСК, августын 2. (ТАСС). Белоруссиин колхозууд ажахын энэ жэлэй эхилһэнһээ хойшо үнгэрэгшэ жэлтэй сасуулбал гүрэндэ гахайн мяха хоёр дахинһаа үлүү ехые тушааһан, худалдаһан байна.

Хүдөө ажахын түрүү артельнүүд гахайн үүлтэрые нилээд һайжаруулаа. Хабартаа гахайнуудһаа поршоонхо олоор абтадаг болоһон дээрэһээ түхэреэн жэл соо гахай шахана.

Гахайнуудта эдюулхэ тэжээлые ехэдхэхэ асуудалда туйлай ехэ анхарал хандуулагдана. Кукурузын, тэжээлэй капустын, люцерны, тэжээлэй люпинэй, тыквын ехээр таригдадаг болоһон дээрэһээ гахайнуудта ехэ хэмжээнэй тэжээл бэлэдхэгдэдэг болобо. Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан Минскэ областиин Любанска районой БВО-гэй нэрэмжэтэ колхозой жэшээгээр областиин хүдөө ажахын олон артельнүүд гахайнуудые зунай байрада гаргадаг болоо. Гахайнуудта тусхай, саг зуурын байра баригдадаг болоо. Энэ байра амарханаар урилагдажа, шэнэ газарта абаашагдана.

Гахайнуудые бүлэг бүлэгөөрнь байлгажа, түргэн саг соо шахаха арга хэрэглэгдэжэ байна.

Минскэ, Могилевско, мүн бусад областьнуудай хүдөө ажахын түрүү артельнүүд 1960 ондо гахайн мяха үйлэдбэрилхөөр КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол соо хараалагдаһан зорилгонуудые бэелүүлжэ байна.

Модо бэлэдхэлшэд уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулна

ПЕТРОЗАВОДСК, августын 2. (ТАСС). Кондопожско леспромхозой уралан нарижуулагшад үйлэдбэриие нарижуулгада туһална, техникые һайнаар ашаглаха арга зохёоно.

Механик нүхэр Теперевэй үүсхэлээр Кяппесельгскэ модо бэлэдхэлэй биржэ шпала бэлэдхэлгын поточно арга хэрэглэгдэдэг болоо. Түхеэрэлгэнь нэгэ газарта суглуулагдажа зүбөөр ашаглагдана.

Леспромхозой инженер нүхэр Калмет уһанһаа монсогор модо татажа гаргахын тула уһан соогуур ябадаг үргэлгын кран зохёогоо.

Механик нүхэр Оленев, шофер нүхэр Ванявкин гэгшэдэй зохёоһон проектын ёһоор Пигмозерско модо бэлэдхэлэй пунктда гидроэлектростанци баригдажа эхилбэ. Энэ электростанци мастерскойнуудые, гараж, посёлогой байрын гэрнүүдые, мүн культурна ажаһуудалай гэрнүүдые электроэнергеэр хангаха юм.

Инструментальщигуудай үнэтэ үүсхэл

ЛЬВОВ, августын 2. (ТАСС). Бүлэг хүдэлмэришэд болон инженернүүдэй үүсхэлээр үйлэдбэриин участок бүхэниие нарижуулхын түлөө мүрысөөн инструментальна заводто эхилбэ.

Энэ үүсхэлые заводой коллектив ехээр һайшаагаа. 3 үдэрэй турша соо хүдэлмэришэд болон инженернүүдһээ олон тоото дурадхалнууд ороо. Тэдэ дурадхалнуудай 24-иинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэбэ.

Үйлэдбэриин участок бүхэниие нарижуулхын түлөө тэмсэл эхилһэн инструментальна заводой коллективэй гаргаһан үүсхэлые партиин Львовско обком һайшаагаад, энэ үнэтэ үүсхэлые хаа хаанагүй дэмжэхыень областиин предприятинуудай партийна организацинуудые уялгалаа.

Артелиин олзо 10 дахин дээшэлбэ

Ставропольско хизаар. Э. И. Собчинский колхозой түрүүлэгшээр табадахи жэлээ ажаллажа байна. Фельдмаршальска сельсоведэй гурбан колхозуудай 1950 ондо нэгэдэжэ Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель болоходо нүхэр Собчинский түрүүлэгшээр ажаллажа эхилһэн байгаа. Тэдэ колхозуудай олзо тэрэ үедэ ехэ бага байһан юм.

Шадамар хүтэлбэриин ашаар артельнэ ажахын олзо доход нилээд ехэ болоо. Дүрбэн жэлэй турша соо ороохото культурануудай ургаса хоёр дахин дээшэлһэн байна. 1950 онтой сасуулбал үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 960 литрээр ехэ һүн һаагдаа. Колхозой олзо 10 дахин дээшэлээ.

Үнгэрэгшэ жэлэй намар энэ колхозой Привольненскэ МТС-эй зонодохи 2 колхозтой нэгэдэжэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз болоходонь түрүүлэгшээрнь Э. И. Собчинский һунгагдаа һэн. Маленковой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ ажахын нилээд ехэ амжалта туйлаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түрүүлэгшэ Э. И. Собчинский таряанажалай 6-дахи бригадын поли дээрэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

УРГАСА ХУРЯАЛГАДА БЭЛЭДХЭЛЫЕ УДААРУУЛЖА БОЛОХОГҮЙ

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Партиин Центральна Комитедэй июльскэ Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые Кяхтын аймагай Погранична МТС-эй механизаторнууд халуунаар угтаба. КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ механизаторнууд энэ зундаа колхозуудайнгаа сабшалангууд дээрэ 11.650 тонноһоо доошо бэшэ силос дараха, 89 мянга гаран центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ социалистическэ уялга абаа.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй алдуу дутуунуудые хараадаа абажа, МТС энэ жэлдэ үбһэ механизмаар сабшаха, тармаха, бухаллаха, сомохо хүдэлмэринүүдые зэргэ ябуулжа байха комплексно хоёр бригада бии болгоо. Мүнөө тэдэ бригаданууд харьяата колхозуудайнгаа сабшалан дээрэ үбһэ хуряажа байна.

Мүнөө МТС-эй харьяата колхозуудай үргэн ехэ полинууд дээрэ баян ургаса гаража байнхай. Оролдожо ургуулһан ургасаяа саг болзортонь хуряажа, хадагалжа абаха гээшэ колхознигууд болон механизаторнуудай шухалын шухала зорилго мүн. Тиимэһээ мүнөө механизаторнууд комбайнуудай заһабарилгые дүүргэхэ ойротоо, таряа сэбэрлэдэг машинанууд болон сушилкануудые августын 10 болотор заһабарилжа дүүргэхын тула тэмсэжэ байна. Механизаторнууд ороохото культурануудай хуряалгые хүдэлмэриин 20 үдэр соо дүүргэхэ уялга абаа.

Комбайнернууд «С-4» комбайнаар 400 гектарһаа, «С-6» комбайнаар 450 гектарһаа, «Коммунар» комбайнаар 300 гектарһаа доошо бэшэ таряа хуряахабди гэжэ мэдүүлээ. Зарим түрүү комбайнернууд бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба. Жэшээлхэдэ, «Сталинец-6» комбайные жолоодохо нүхэр Дансарунов болохоёо байгаа КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ энэ намартаа 700 гектар таряа хуряаха уялга абаа. Мүн тэрэшэлэн Даба Цыбденов, Цындэ Цыренов, Пётр Казанцев гэгшэд тус тустаа 500 гектар таряа хуряаха уялга абаа. «Коммунар» комбайн жолоодохо Мария Черепанова, Борис Габдурахманов гэгшэд 400—400 гектар таряа хуряахабди гэжэ мэдүүлбэ.

Гадна, МТС-эй механизаторнууд жэлэй дүүрэтэр 50 мянганһаа доошо бэшэ гүрэнэй мүнгэн зөөри алмаха гэжэ шиидхээ.

С. Климов.

Бэлэн бэшэ

Мүнөө Баргажанай аймагай колхозуудай үргэн ехэ полинууд дээрэ баян ургаса ургаад, эдеэшэжэ байнхай. Һаяшаг газарай хүрьһые һайнаар дэбтээһэн ехэ бороо орожо, энэ жэлдэ баян ургаса хуряагдахаар хараалагдана. Мүнөө багсаажа үзэхэдэ нёдондонойхидо орходоо 6—7 дахин ехэ таряан хуряагдаха ёһотой.

Энэ таряае хаана хэхэб, хаана хадагалхаб? Иимэ асуудалтайгаар «Заготзерногой» Хилганын пунктын директор нүхэр Шаглиновта хандахада мүртэй харюу үгэжэ шаданагүй. Юуб гэхэдэ, энэ пунктда таряа хадагалха складууд дутуу. Пунктда мүнөө 4 мянган тонныи багтаамжатай хоёр склад бии. Теэд хоёр склад соо мянга шахуу тонно хур таряан хэбтэжэ байна. Тиихэдээ пункт энэ жэлдэ оройдоол 3 мянган тонно таряа тушаажа абаха аргатай. Харин мүнөө уридшалан багсаажа үзэхэдэ 5000 тонноһоо доошо бэшэ таряан тушаагдажа абтаха ёһотой.

Мүнөө энэ пунктда автоматическа шэгнүүр тодхогдожо байна. Тэндэнь таряа адхаха талмайн шала хэхын тулада 3 тонно цемент хэрэгтэй байгаа. Теэд тэрэ цемент мүнөө болотор асарагданагүй. Пунктда наран сушилкануудһаа бэшэ механизированнээр таряа хатааха сушилка байхагүй. Теэд наран сушилкануудыншье тон дутамаг. Нэгэ доро оройдоол 15 тонно таряа хатааха сушилканууд бии. «Кузбасс» гэжэ хүсэ ехэтэй механизированнэ сушилка үгыт гэжэ нүхэр Шаглиновай хэдэн дахин гүйлтатайгаар хандаһаншье һаань, «Заготзерногой» республиканска конторо ходо арсадаг байха юм. Пунктда машинаһаа таряа буулгаха, машинада ашаха, склад, сушилка, таряа сэбэрлэдэг машинанууд гэхэ мэтэнүүдэй хоорондо таряа зөөхэ ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд оройдоо механизацилагдаагүй. Пункттай зэргэлээд гидроэлектростанци бии. Энэ жэлдэ таряа сэбэрлэхэ хүдэлмэрине механизацилха энерги тэрэ электростанциһаа үгтэхэгүй байна.

Мүн тэрэшэлэн аймагай олохон колхозууд, илангаяа Уланай, Баянголой сомонуудай колхозууд хуряаһан таряагаа хадагалха газаргүй. Эдэ колхозуудта амбаарнууд дутуу байхаһаа гадна, таряанай тогууд болон сушилканууд заһабарилагданагүй, шэнээр хэгдэнэгүй.

Таряа хуряалга эхилтэр бага саг үлөө. Тиимэһээ аймагай колхозууд, «Заготзерногой» Хилганын пункт хуряагдаһан таряае хаана хэхэ тухай эртээнһээ һанаагаа табиха ёһотой.

Д. Гыргенов.

Республикын аймагуудта кукурузын, хартаабхын, овощиин тарилгада харууһа хэлгын ябаса тухай 1955 оной августын 1-нэй мэдээн

(түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Тарилга харууһалга		
	Кукурузын	Хартаабхын	Овощиин
Прибайкальска	100,0	97,3	95,1
Сэлэнгын	100,0	28,5	53,9
Кабанскын	95,3	97,5	90,5
Түнхэнэй	91,2	100,0	100,0
Кяхтын	85,8	68,4	—
Иволгын	84,7	88,0	105,1
Бичурын	81,9	98,1	92,1
Хэжэнгын	81,6	25,6	—
Кударын	89,0	89,7	100,0
Тарбагатайн	78,4	97,7	113,4
Б.-Кударын	77,3	100,0	100,0
Зэдын	76,6	78,2	36,1
Хориин	74,0	65,4	45,1
Закаменай	71,1	98,2	100,0
Баргажанай	68,8	99,2	95,2
Курумканай	68,4	96,3	92,8
Заиграйн	68,0	78,1	66,4
Мухаршэбэрэй	63,5	81,1	83,8
Яруунын	50,1	36,4	9,1
Ториин	40,2	80,4	55,2

Республикын аймагуудта үбһэ хуряалгын ябаса тухай 1955 оной августын 1-нэй мэдээн

Аймагууд	Сабшалга (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Үбһэ һурилэлгэ (гектараар)
Прибайкальска	64,2	2736
Кабанскын	59,3	4395
Байкало-Кударын	57,6	3163
Түнхэнэй	45,6	6683
Закаменай	39,8	5866
Тарбагатайн	37,9	1676
Курумканай	35,1	7565
Иволгын	31,9	2341
Сэлэнгын	28,7	4496
Баргажанай	27,4	4674
Бичурын	24,7	2888
Ториин	24,6	588
Кударын	22,5	1494
Кяхтын	21,1	1488
Заиграйн	17,9	1664
Мухаршэбэрэй	16,7	2201
Яруунын	15,8	1610
Зэдын	13,9	1228
Баунтын	11,5	521
Хориин	8,3	833
Хэжэнгын	6,7	886

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Һаалишадай социалистическэ мүрысөөе тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумһээ хойшо Иволгын аймагай Саянтын МТС-эй харьяата колхозуудай правлени ба партийна эхин организацинууд адуу малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр табидаг болоо. Колхозуудай партийна эхин организацинууд ба правленинүүд нэн түрүүн һаалишадые, тугалшадые, мал адуулагшадые шэлэн табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна. Мэргэжэл ехэтэй түрүү колхознигууд, коммунистнууд, комсомолецууд фермэнүүдтэ ерэжэ, партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые уридшалан дүүргэхэ гэжэ оролдожо байна.

Энэ ехэ гүрэн түрын удхашанартай ажахын хэрэгые бэелүүлгэдэ социалистическэ мүрысөөн ехэхэн үүргэ эзэлнэ. МТС-эй зонодохи партиин айкомой инструкторска группа, партийна эхин организацинууд, илангаяа һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэжэ, һү һаалгые нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэдхэхэ, колхоз бүхэндэ үнеэн бүриһөө 900—1200 литр һү һааха гэһэн зорилго табяһэн.

Мүнөө республикын түрүү һаалишадай мүрысөөндэ МТС-эй харьяата колхозуудай 100 гаран һаалишад хабаадалсана. Мүн колхоздоо, аймаг соогоо дэлгэрһэн мүрысөөндэ бүхы һаалишад оролсонхой.

Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ талаар «8-ое Марта» колхозой партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Н. С. Черненко) ехэхэн оролдолго гаргаһан байна. Эндэ һаалишадай хүдэлмэриин дүн показателиин доскада саг үргэлжэ харуулагдахаһаа гадна, «Дайшалхы хуудаһануудта», ханын газетэнүүдтэ бэшэгдэдэг юм.

Теэд социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ гээшэ гансахан хүдэлмэриин дүн харуулха бэшэ, харин фермэ дээрэхи ажалые эмхидхэхэ, үнеэдые зүбөөр харууһалха, түрүү арга методые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн үүргэ эзэлнэ. Энэ талаар «8-ое Марта» колхозой правлениин, партийна эхин организациин хүдэлмэри һайшаалтай. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй оролдолгоор малые харууһалга нилээд һайжараа. Тэрээнэй ашаар үнгэрһэн 9 һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 822 литр һү һаажа, нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ һү һааһан байна.

Колхозой һаалишад абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байна. Жэшээлхэдэ, эрхим һаалишад В. А. Торгашина, М. П. Курдюкова, М. Я. Бурундукова, А. Ф. Думнова болон бусад 9 һара соо үнеэн бүриһөө 850—950 литр һү һаагаа. Гансахан июнь һарада тус колхоз үнеэн бүриһөө нёдондонойхиһоо 3 дахин ехэ һү һааһан байха юм. Эндэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 45 центнер һүн абтаад байна.

Социалистическэ мүрысөөе тодорхойгоор хүтэлбэрилхын тулада «Улаан Оронго» колхозой партийна эхин организаци анхаралаа ехээр табина. Г. Б. Нимаев, Ю. А. Данчинов, Д. Бадмаев болон бусад олон агитаторнууд социалистическэ мүрысөөе һайнаар эмхидхэнэ, түрүү арга методуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын хойноһоо саг үргэлжэ оролдоно. Тэрэнэй ашаар үнгэрһэн 9 һарын туршада нёдондохи энэ үеынхиһөө 102 мянган литр һү ехээр һааһан байха юм.

Һаяхан «Улаан Оронго» колхозой правлени болон партийна эхин организаци һаалишадайнгаа 9 һарын түсэбэй дүүргэлтые хаража үзөөд, мүрысөөндэ түрүүлэгшэдтэ улаан вымпелнүүдые барюулба. Жэшээнь, һүнэй-товарна фермын һаалишан Янжима Омоктуева үнеэн бүриһөө 1501 литр, П. Собенникова — 926 литр, Ц. Бадмаева — 713 литр һү һаажа, дамжуулгын улаан вымпелдэ хүртэһэн байна. Һү һааха түсэбөө дүүргэһэн һаалишадта нэмэлтэ түлбэри үгтэһэн байха юм.

Урда жэлнүүдтэ зунай бэлшээриин хагдархада үнеэд һүеэ татадаг байгаа. Энээнине хараадаа абажа ногоон конвейер эмхидхэхэ зорилготойгоор гүүртэ бүхэндэ 40—70 гектар зелёнко тарижа, үнеэдээ һүнинdөө бэлшээдэг болоһон байнабди. Мүнөөшье ногоо сабшажа үгэдэг.

Малшадай, һаалишадай байра байдал тухай, тэдэнэй культурна эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табиха шухала байна. Энээн тушаа «Коммунизм» колхозой правлени болон партийна эхин организаци ехэхэн оролдолго гаргаа.

Мүнөө жэл энэ колхозой племфермэ дээрэ һаалишадта хамтын байра баригдажа, тэндэнь оро, дэбисхэр, радио, телефон табигдаа, шатар, даам болон шэнэ газетэ, журналнууд хододоо байдаг. Тэрээнһээ гадна колхоздонь амаралтын гэр бии болгогдожо, һаалишад нэгэ хэдэн үдэрөөр ошожо амарха аргатай болоо. Мэнэ һаяхан «Малшадай үдэр» үнгэргэгдэжэ, зоотехник нүхэр Дабаевай лекци шагнаһан, һаалишан ажалайнгаа талаар дүй дүршэлөө халан абалсаһан байна. Лекциин һүүлээр уранһайханай самодеятельностиин коллектив концерт харуулаа. Һаяар тэдэ һаалишад Улан-Удын зооветинститудай һуралсалай ажахытай ошожо танилсаха юм.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудынь мүн лэ ехэ ашатай туһатай байна. Тус колхозой һаалишад июнь һарада нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ һү һаагаа.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө тэжээлэй бата бэхи база байгуулха шухала гэжэ хүн бүхэн мэдэнэ. Илангаяа шэмэтэ тэжээл ехэ хэрэгтэй. Мүнөө жэл «Улаан Оронго» колхоз МТС-эй механизаторнуудтай хамта, Оронго гол дээрэ хаалта хэжэ уһа гаргаад, 2000 шахуу гектар сабшалангай, бэлшээриин ба огородой газарые уһалжа байна. «Коммунизм» колхоздо МТС-эй техникын хүсөөр 50 километр утатай һубаг татагдаа. Мүн тэрэшэлэн Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд уһалууриингаа газарые үргэдхэхын түлөө Бүхэн гол дээрээ хаалта хэхэ гэжэ түхеэржэ байна.

Малда шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгые кукуруза шиидхэхэ болоно. Тиимэһээ кукурузын үндэр баян ургаса абахын түлөө мүнөө ехэ оролдолго гаргагдана. Кукурузын талмай дээрэ ряд хоорондын элдүүрилгые механизированнээр хэхэһээ гадна, гараар хэгдэнэ. Энэ ажалда малшад эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээлхэдэ, «8-ое Марта» колхоздо кукурузын хойноһоо харууһа хэхын түлөө үдэр бүри 60—80 хүн гарана. Теэд үшөөл зарим газарта энэ шухала хэрэгтэ һанаа амараар хандадаг ябадал бии гээшэ. Мүнөө үедэ 5750 тонно силос багтаха хахад башни, траншей баригдаад, 3250 тоннын барилга дүүрүүтэй байна.

Социалистическэ мүрысөөн ямар илалта үгэжэ шадахаб гэжэ малай байра барилга дээрэ элеэр харагдаа. Мүнөө жэл богонихон болзорто хэдэн олон малай шэнэ байранууд бүтээгдэһэн байха юм.

Гэбэшье, социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгээр, түрүү арга методуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгээр манай инструкторска группын, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэ баһал дутагдалнууд бии. Зарим колхозуудта һаалишадые түргэ түргэн һэлгэхэ, нэгэ һаалишанда 16—18 һаамхай үнеэ даалгадаг баримтанууд үзэгдэдэг байна. Мүнөө тэжээл бэлэдхэлгын үе эхилхэтэй сасуу зарим хүтэлбэрилэгшэд һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлээ һуладхаба. Иимэ байдалые тэсэжэ болохогүй.

Партиин айкомой инструкторска группа, колхозуудай партийна эхин организацинууд ажал-ябуулгадаа байһан дутагдалнуудые дары усадхажа, партиин ЦК-гэй һүүлшын Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө арад зоной хэшээл зоригые элсүүлхэ нангин уялгатай.

Д. Цыренов,
КПСС-эй Иволгын айкомой Саянтын МТС-эй зонодохи секретарь.

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГАДА БҮХЫ КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД ХАБААДАЛСАХА ЁҺОТОЙ

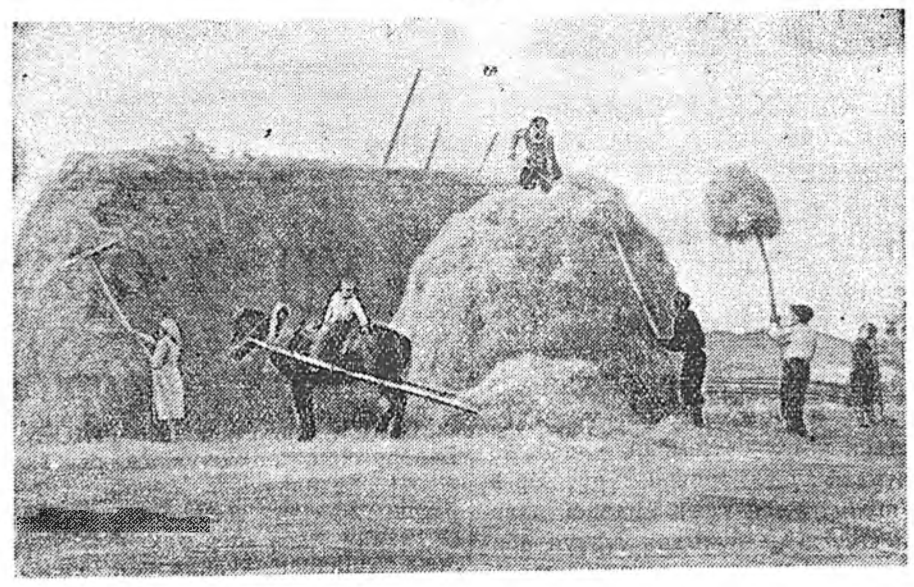

Прибайкальска аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригадынхид үбһэ хуряалгын хүдэлмэрие эмхитэйгээр ябуулжа байна. Гансахан һүүлэй 3 үдэр бригада 20 сомо һурилөө. Эмхидхэлэй хүдэлмэриин ехэ дүй дүршэлтэй коммунист А. П. Бурдуковский бригадые хүтэлбэрилнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадынхид үбһэ һурилжа байна. **З. Веснинагай фото.**

Механизмуудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха

«Коммунизм» колхозой гэшүүд Сэлэнгын аймаг соо түрүүлжэ үбһэ хуряалгадаа гараа һэн. Тиин мүнөө энэ колхоз Сүхын МТС-эй харьяата колхозууд соо ниитынгээ малда тэжээл бэлэдхэлгээр түрүү һуури эзэлэнхэй.

Ерэхэ жэлдэ болохоёо байгаа партиин XX съездын хүндэлэлдэ колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Бригадануудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ Балжи Базаровай хүтэлбэрилдэг бригадынхид түрүү һуури эзэлжэ, колхозой правлени болон партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Энэ бригадын морин сенокосилкын машинистнууд Чойдон Балданов, Радна Хандуев гэгшэд халаан соогоо нормын ёһоор 4 гектарай орондо 6—6,5 гектар хүрэтэр үбһэ һайн шанартайгаар сабшана. Бригадын гар хажууршад машинистнуудһаа мүн лэ дутанагүй. Бутыд Чагдурова, Бутыцырен Машиева, Дулмажап Будатарова болон бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Тус бригадада ажал хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй, колхознигууд сүлөөтэй сагтаа газетэ, журналнуудые уншаха, лекци, элидхэл шагнаха аргатай.

Хара Хонхо гэжэ нютагта хүдэлмэрилдэг гурбадахи бригадынхид (бригадирынь нүхэр Гомбоев) мүн лэ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнхай. Энэ бригадынхид нүхэр Цыреновэй даажа байдаг хоёрдохи бригадынхидтай мүрысэдэг юм. Бригадынхид мүнөө үбһэ сабшаха, мүн бүхыдөө тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүдээ 20-ёод процент дүүргээд байна. Энэ бригадада үдэрэйнгөө нормые холо үлүүлэн дүүргэдэг хүнүүд олон.

Үбһые механизированнээр хуряажа байһан комплекснэ нэгэдэхи бригадын механизаторнууд мүн лэ эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай. Залуу тракторист Николай Гымнинов «СХТЗ-7» тракторээр үдэр соо нормын ёһоор 8 гектарай орондо 10—12 гектар сабшана. Тэрэ хадаа агрегатайнгаа машинист Юрий Чимитовтэй хамта ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлажа, үдэр бүриингөө даалгабарие үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлэе гэжэ үбһэ хуряалгада ябажа байһан аймагайнгаа механизаторнуудта хандаба. Мүнөө энэ бригадада һайнаар нюруулагдаһан 10 ута сомоонууд бодхогдоод байна.

Гэбэшье, Сүхын МТС-һээ эльгээгдэһэн үбһэ хуряалгын хэдэн агрегадууд, бусад машина зэмсэгүүд хирэ-хирэ болоод лэ эбдэржэ һаатана. Һаяхан тракторист Дамдин-Цырен Доржиевай жолоододог трактор заһабарилга муутай байһанай гэмээр эбдэржэ, 4—5 үдэр соо зогсоо. Нүхэр Машиевай даажа байдаг самоходно нэгэ сенокосилка мүн лэ хүсэд заһагдаагүй байжа, 6 үдэр соо эбдэрхэй хэбтэбэ. Хэрбээ бүхы механизмууд дүүрэн хүсөөрөө хүдэлгэгдэдэг байгаа һаа, колхоздо үбһэ хуряалгын хүдэлмэри бүри түргэнөөр ябуулагдаха байгаа. Трактор, машинануудайнгаа эбдэржэ, зогсожо байхада Сүхын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэгсээнгүй байдагынь гайхалтай. Һаяхан МТС-эй механик нүхэр Каштан колхоздо ерээд, тракторна сенокосилкануудай эбдэршоод хэбтэхэдэ туһаламжа үзүүлэнгүйгөөр харишоо.

Сүхын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд механизмуудаа һаадгүйгөөр ябуулха хэрэгтэнь механизаторнуудтаа туһалха ёһотой.

С. Шарапов.

Эдэ колхозууд юунд... гээгдэнэб?

ЦАКИР. (Телефоноор аб...) Үбһэ хуряалгадаа эртээнһээ б... һэн Закаменай аймагай зарим ... рүү колхозууд мүнөө тэжээл б... хэлэй хүдэлмэрие үргэн дал... тайгаар ябуулжа байна. Тэдэн... һэ хуряалгаяа хахадлажа б... хай. «Сталинай зам» колхоз... сабшаха түсэбөө 63 процент ... гээд, 4 мянга гаран бухал со... байна. Мүн «Коммунизм» колхо... һэ сабшаха түсэбөө хахадһаа ... рүүлээд, 20 мянга гаран центне... һэ сомоо.

Гэбэшье, аймаг дотор үбһэ ... ряалгые ехээр оройтуулжа б... колхозууд олон. Энэ жэлдэ 2 ... га гаран гектарай үбһэ сабша... сэбтэй адуу малаар олон Лен... нэрэмжэтэ колхоз үбһэндэ гар... хахад һараһаа үлүү саг соо ... доол 300 гаран гектар үбһэ саб... Энэ колхоздо үбһэ хуряалга яа... удаарнаб гэхэдэ, ажалай эмх... муу, журам сахигданагүй. ... хознигууд ажалдаа орой га... эртэ бусажа ерэнэ. Гадна, Зак... най МТС-һээ эльгээгдэһэн тракт... сенокосилкын агрегадууд ура... ябанагүй. Эндэ аяар 4 агрегат... гээгдээд, оройдоол зуугаад ... гектар үбһэ сабшаа. Колхозой ... лениин түрүүлэгшэ нүхэр Да... Закаменай МТС-эй директор ... Климов гэгшэд тэжээл бэлэд... хүдэлмэрие шамдуулха тушаа... жээ абанагүй.

Олонхи колхозуудта сабшагд... үбһэн удаан саг соо хуряагда... хэбтүүлэгдэнэ. Сталинай нэрэм... колхоздо 900-гаад гектар үбһэн... шагдаад, хахадһаа ехэнхинь та... даадүй байһаар. Тэрэшэлэн «... да», Маленковой нэрэмжэтэ ... зуудта сабшаһан үбһэнэйнь ... дынь шахуу хуряагдангүй б... Аймагай колхозуудта силос дар... ехээр һаатаа. Мүнөө аймаг со... лос дараха түсэб оройдоол 6,8 ... цент дүүргэгдээд байна.

Ц. Цырет...

Наһажаал колхознигууд үбһ... хуряалга дээрэ

Яруунын аймагай Сталинай ... рэмжэтэ колхоздо үбһэ хуряа... хүдэлмэри түлэг дундаа ябу... дажа байна. Үбһэ хуряалгын ... хэтэй хамта 65—78 наһа хү... хэдэн үбгэд, хүгшэд колхозой п... лепидэ һайн дураараа ерэжэ, ... малдаа тэжээл бэлэдхэхэдэнь ... бүүд басагадтаа туһалхамнай ... мэдүүлээ һэн. Тиигэжэ 78 на... Дулсан Цыденова, 70 наһатай Д... Дашиев, 68 наһатай Дари Очи... ба бусад гар хажуурнуудые ... жа, сабшалан дээрэ гаралсаа.

Үбгэд хүгшэд тус бүрнин 150-... центнер эрхим шанартай үбһэ ... лэдхэжэ үгэхэбди гэжэ мэдүү... айхабтар эдэбхитэйгээр ажал... Мүнөө тэдэнэр Жалга гэжэ х... гэй сабшалан дээрэ гараар ... шана, тэрэнээ тармажа, бухал... сомоно. Хүн бүхэн үдэр бүри... нормые үлүүлэн дүүргэжэ бай... Хэһэн хүдэлмэриинь шанар ... Үбгэд хүгшэд мүнөө тус бү... 25—50 центнер үбһэ бэлэдхээ... нэй жэшээгээр мүн баһа үндэр... һатай колхознигууд Цымжит Б... това, Дулма Нагаслаева, Бор... Балмаев ба бусад үбһэ хуряа... хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр ха... далсажа, колхоздоо ехэхэн ... хүргэнэ.

Иигэжэ тус колхозой үндэр ... тайшуул жэл бүхэндэ 150-... центнер үбһэ эрхим шанартай ... бэлэдхэжэ үгэдэг байна.

Ц. Дандаров, м... корреспонд...

Түрүү бригада

Торийн аймагай Хрущевой нэ... жэтэ колхоздо үбһэ хуряалга ... 220 хүнһөө бүридэһэн 22 бри... звенонууд хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө тэжээл бэлэдхэгшэдэй ... да социалистическэ мүрысөөн ү... нөөр дэлгэрэнхэй. Һаяхан гарга... һан мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһ... Балдан Бадмаевай хүтэлбэ... дэг таряанажалай 2-дохи ... гадын гэшүүд 10 үдэрэй ... шада 350 гектар сабшажа, ... центнер һайн шанартай ... һэ сомоһон байна. Бригa... морин косилкашан Ж. Га... нов, Ц. Очиров, Д. Дансарунов... Банзаракцаев гэгшэд үдэр бүри ... моёо үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн са... ходно косилкын машинист Ма... Гуляев 8 үдэрэй туршада 80 г... гектар сабшаһан байха юм.

Тэрэшэлэн сомоошод Д. Цы... пилов, Ц. Раднаев, Р. Очиров Т. ... доков болон бусад һайн амжа... нуулые туйлана.

Улекчинэй дунда һургуулиин ... рагшад үбһэ хуряалгада эдэбхи... гээр хабаадалсана.

С. Табда...

Худөөдэ научно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайжаруулха

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын хүдэлмэринь партиин идеологическа хүдэлмэриин шухала хубинь болоно. Тиимэ туладань партийна организацинууд обществын хүдэлмэрие һайжаруулхын түлөө анхарал оролдолго ехээр гаргана.

Партиин Заиграйн айком һүүлэй үедэ тус Обществын аймагай отделениин хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр табидаг болоо. Уншагдадаг лекцинүүдэй удхашанарыень дээшэлүүлхэ, лекцинүүдэй темэнүүдые олон янзын болгохо гэжэ оролдоно.

Обществын Заиграевска отделени 83 гэшүүдтэй, тэрэ тоодо 21 багшанар, 10 врачууд, 31 партийна ба советскэ эдэбхитэд, 17 хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон 4 юристнүүд оролсоно. Мүн 4 коллективүүд (Эрийскэ, Баруун Тарбагатайн, Хандагатайн ба Шулуутайн леспромхозууд) обществын отделениин гэшүүд боложо ороо.

1955 оной түрүүшын хахад соо 250 лекци, тэрэнэй тоодо уласхоорондын байдал тухай 87 лекци, хүдөө ажахын темэнүүдээр 80 лекци, естественно-научна болон бусад темэнүүдээр уншагдаа.

Лекционно пропагандые һайжаруулхын зорилгоор теоретическэ бэлэдхэлтэй ба мэргэжэлтэй лекторнүүдые шэлэн олоһон байнабди. Тус отделенидэ ниитэ-политическэ, естественно-научна ба хүдөө ажахын секцинүүд эмхидхэгдээ. 1955 оной турша соо секцинүүдэй суглаануд дээрэ лекциин 10 текстнүүд зүбшэн хэлсэгдээ.

Иимэ темэнүүдээр лекци зүбшэн хэлсэгдээ: һургуулида ба бүлэдэ хүүгэдые хүмүүжүүлхэ тухай, кукурузын аша туһа тухай г. м.

Лекциие зүбшэн хэлсэлгэ лекторнүүдтэ ехэ туһатай байна. Юундэб гэхэдэ, лекторнүүд дутагдалнуудаа мэдэрдэг, зарим ойлгосогүй асуудалнуудые ойлгосотой, удхатай, һонирхолтой болгодог байна.

Партиин айкомой пленум дээрэ «Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын аймагай отделениин хүдэлмэри тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Обществын отделениин хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дундануудые элирүүлэгдэбэ.

Обществын отделениин эмхидхэһэн зарим лекцинүүд идейно-политическэ талаараа доодо хэмжээндэ, коммунистическэ байгуулалтын бодото асуудалнуудтай мууса холбоотой байба. Аймагай, МТС-үүдэй, предприятинуудай, колхозуудай онсо илгаанууд хараада абтанагүй. Өөһэдөө шэнэ лекциин текст бэшэнгүй, гансал бэлэн гү, али дээрэһээ эльгээгдэһэн текстнүүдээр уншадаг лекторнүүд бии. Лекциин бэлэн текст абаад, лекциингээ темэтэй хүсэд һайса танилсангүй, халта мулта хараад лэ өөрөө һайса ойлгоншьегүй олоной дунда лекци «уншадаг» ушарнууд үзэгдэһэн байна. Иимэ лектор хүн зондо ойлгосотойгоор, тэдэнэй дура татамаар уншахашьегүй, уншаха бэлэдхэлшьегүй байха болоно. Мүн лекци шагнагшадай асуудалнуудташье иимэ лектор зүбөөр харюусадаггүй, бүри заримдаа алдуутай, буруу харюу үгэжэрхидэг.

Манай аймагта ажалай түрүүшүүл олон юм. Жэшээнь, Социалистическэ Ажалай Герой С. Киселёв, хартаабха һайнаар ургуулдаг Л. Шурыгина, аймагай эрхим һаалишан Д-Ж. Нимаева ба бусад түрүү хүнүүдэй олон байбашье һаань, тэдэниие түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэдэ, лекци уншалгада хабаадуулдаггүй байгаа.

Научно-атеистическэ темээр, советскэ хүнүүдэй элүүр энхэ байхын тухай, мүн бурят хэлэн дээрэ лекци уншаха ябадал хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Обществын отделениин хүдэлмэрие хүтэлбэрилхэ талаар дутуу дундануудаа усадхахадань пленум дээрэ хэлэгдэһэн шүүмжэлэлнүүд, отделениин хүдэлмэри һайжаруулха тухай һанамжанууд партиин айкомдо ехэхэн туһа хүргэһэн байна.

Обществын манай аймагай отделениин хүдэлмэриин үшөө нэгэ дутагдалынь юун байгааб гэхэдэ, научно-техническэ конференци үнгэргэгдэдэггүй, ой модоной хүдэлмэришэдэй дунда лекци уншалгада инженерно-техническэ мэргэжэлтэд мууса хабаадуулагдадаг байгаа. Тиимэ ушарһаа промышленна предприятинуудай уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой, үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэл бусад олон хүдэлмэришэдэй дунда һулаар дэлгэрүүлэгдэдэг, саг соогоо дэмжэгдэдэггүй байба. Жэшээнь, Онохойн модоной комбинадта 6 уралан нарижуулгынь дурадхалнууд хэгдэһэн юм. Теэд тэдэнэй нэгэниин шье үйлэдбэридэ хэрэглэгдээгүй байшоо.

Мүнөө Обществын отделени ой модоной промышленностиин инженерно-техническэ мэргэжэлтэдые, уралан нарижуулагшадые, үйлэдбэриин түрүүшүүлые олоор обществын бодото гэшүүн болгохо, тэдэнэй хүдэлдэг предприяти дээрэнь научна конференци үнгэргэдэг болохо, промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй түрүү дүй дүршэл ажахыдаа хэрэглэхэ, уралан нарижуулагшадай дурадхалнуудые саг соонь дэмжэхэ асуудалнуудые табинабди. Шэнэ дүй дүршэл, уралан нарижуулха дурадхалнуудые нэбтэрүүлхэдэ ажалай бүтээсэ дээшэлдэг, продукциин өөрынь үнэ химдардаг байһаниинь мэдээжэ байна.

Колхоз, МТС, леспромхозуудай шиидхэжэ байһан ажахын асуудалнуудтай, мүн нютагай байдалтай нягта холбоотойгоор лекцинүүд уншагдадаг боложо байна.

Лекционно пропагандын шанар лекторнүүдэй теоретическэ бэлэдхэлһээ, мэргэжэлһээ, дүй дүршэлһөө сүм дулдыдадаг байһаниинь мэдээжэ. Тиимэ туладань партиин айком болон Обществын отделени лекторнүүдые шэлэн ололгодо гол анхаралаа табидаг. Манай аймагта Н. Шергин, Останин, Будаев, Уладаев болон бусад һайн лекторнүүд бии юм. Эдэ лекторнүүд эли тодоор, ажалшадта ойлгосотойгоор, һонирхолтойгоор лекци уншадаг. Илангаяа Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын тогтоолнуудые, Советскэ гүрэнэй дотоодын ба гадаадын политикые, наукын туйлалтануудые ба ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые, байгаалиин ба общественнэ байдалые зүбөөр, научнаар тайлбарилдаг байна. Тиимэһээ тэдэнэр арад зондоо хүндэтэй, мэдээжэ болонхой.

Мүнөө отделениин гэшүүдэй билидүүд шэнэлэгдээ, обществын гэшүүн байжа шадахагүй зарим хүнүүд гаргагдаа. Лекторнүүдэй состав һайжаруулагдаа.

Партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһаг Обществын отделениин, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй, партиин, ВЛКСМ-эй айкомуудай лекторскэ группануудай ба элидхэлшэдэй хүдэлмэрие таарулан зохилдуулдаг, бэшэгдэхэ ба уншагдаха лекцинүүдэй темыень таарулаад баталдаг байна. Лектор бүхэн нэгэ лекторскэ группада хабаатай байха болгогдоо.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон түрүү лесоучастогуудта болон леспромхоздо научно-техническэ конференцинүүдые үнгэргэхэ гэжэ хараалаһхайбди. Июльскэ Пленумэй тогтоолые ажалшадта ойлгуулха талаар лекцинүүдые, хаана, ямар предприятида уншаха тухай түсэб зохёогдоо, Обществын бодото гэшүүдтэ тусхай лекци уншаха даалгабаринууд үгтөө.

Мүн Эрийскэ, Хандагатайн леспромхозуудта болон бусад предприятинуудта үйлэдбэриин түрүүшүүл лекци уншадаг болоо. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ зорюулан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид, үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур хэдэн зуугаад мянган кубометр һайн шанартай модо гүрэндөө үгэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн аймаг доторнай дэлгэржэ байна.

Аймагай отделениие хүтэлбэрилэгшэ ямар мэргэжэлтэй, теоретическэ бэлэдхэлтэйб, хүтэлбэрилхы дүй дүршэлтэйб, тэрээнһээнь обществын отделениин ажал-хүдэлмэри ехэхэнээр дулдыдадаг.

Гэбэшье, үнгэрэгшэ жэлдэ обществын отделениин хүтэлбэрилэгшөөр тусхай бэлэдхэлгүй хүн хүдэлмэрилһэн байгаа. Энэнь отделениин ажал-хүдэлмэридэ муугаар нүлөөлөө. Мүнөө обществын отделениие хүтэлбэрилэгшөөр эрдэмтэй, лекционно ба эмхидхэлэй хүдэлмэриин ехэхэн дүй дүршэлтэй хүн томилогдоо.

Обществын аймагтахи отделениин ажал-хүдэлмэреэ һайжаруулхадань, лекцинүүдэй идейно-политическэ ба научна хэмжээень дээшэлүүлхэдэнь тэдэндэ саг үргэлжэ туһалха гээшэ парторганизацинуудай нэрэ хүндын хэрэг болоно.

А. Крушельницкий, КПСС-эй Заиграйн айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

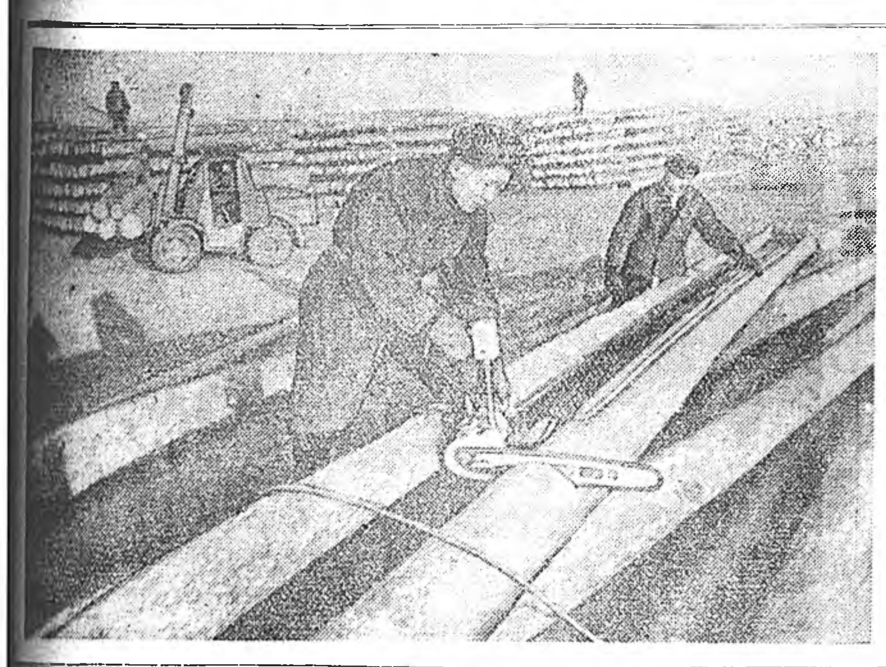

Баруун Тарбагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлшэд партиин XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, ажалайнгаа бүтээсые үдэр бүри дээшэлүүлхын түлөө оролдоно. Энэ леспромхозой доодо складта ажаллад-даг моторист нүхэр Н. Хапхаранов халаанайнгаа нормые үдэр бүри 150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: моторист Н. Хапхаранов ажаллажа байна.

М. Минеевэй фото.

Түрүү дүй дүршэлэй трибуна

Модошодой эршэтэ ажал

...дагатайн леспромхоз эпээнһээ ...жэлнүүдтэ жэл соо хэхэ хүдэл-...нгөө горьтойхон хубинень модо ...хэлгэ дээрэ саг зуура хүдэл-... ерэһэн колхознигуудай хүсөөр ...дэг байһан юм. Октябрь, ...рь һарануудта олон аймагууд-...300—400 колхознигууд болон ...унаа ерэдэг һэн. Энэ хүсэн ...омхозой модошодто ехэхэн туһа ...дэг байбашье, сезоннигууд тү-...ын үедэ модо бэлэдхэлэй хүдэл-... дээрэ дүршэжэ ядан, элдэб бэр-...элнүүдтэй тохёолдодог байгаа.

...промхозой хүтэлбэрилэгшэд ...эгшэ намар колхознигууд-се-...гуудай туһаламжагүйгөөр, ган-... коллективэйнгээ хүсөөр модо ...дхэхэ ба шэрэхэ гүрэнэй түсэ-...дүүргэхэ гэжэ шиидээ һэн. Тии-... хамта коллективэй хэхэ ёһо-...хүдэлмэриин хэмжээн нёдондо-...һоо һураггүй ехэ болоһон ...а. Энэ хүндэтэй ба ха-...алгатай хэрэгые бодото дээрэнь ...лхын тулада эмхидхэлэй ехэ-...хүдэлмэри хэгдээ. Теэд тү-...ын үедэ леспромхозойхид ... бага гээгдэлдэ орожо, тү-...ын квартал соо гүрэндэ модо ... түсэбөө хэдэн процентээр дүүр-... һэн.

...рдохи кварталһаа эхилэн лес-...хозой коллектив гээгдэлээ ...гүй усадхаха гэжэ шии-... байна. Тэрэнэй тула-...жалай бүтээсые эрид дээ-...лхэ хэрэгтэй байгаа. Модо-...механизатор бүхэнэй урда та-...һан зорилгые дүүргэхын түлөө ...листическэ мүрысөө үргэнөөр ...рүүлээд эршэмтэйгээр ажалла-...йха үедэнь промышленностиин ...мэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүб-... Москвада боложо, ой модоной ...мышленностиин хүдэлмэридэхи ...уд дутагдалнууд элирүүлэгдэ-...а модо бэлэдхэлгэ, шэрэлгэ дээ-...алай түрүү дүй дүршэлые, шэнэ ...логи үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ ...аһан байха юм. Эдээнние ...лэн, тус леспромхозой трак-..., электрохюрөөшэн болон ... хүдэлмэришэд үйлэдбэри дээ-...жалай түрүү дүй дүршэл ба ... технологи үргэнөөр хэрэглэхын ... шангаар тэмсэжэ эхилээ.

Хоёрдохи кварталай урда тээ леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктнуудай дээдэ складуудта таллуулагдажа асарагдаһан бүхы модон сортолон илгагдадаг байгаа. Модые шанараарнь илгалгада хэдэн олон хүдэлмэришэд ажалладаг һэн. Жэшээнь, электрохюрөөшэн ургажа байһан модые унагаадаг, гэшүүһэшэд сэбэрлэдэг, трактористнууд таллуулдаг, тиихэдэ хэдэн хүдэлмэришэд сорт сортоорнь штабельда ябталдаг байһан юм. Тэрэнэй һүүлээр нарин колеятай түмэр замаар вагонуудта ашаалагдан доодо складта абаашагдадаг һэн. Эдэ олон хүдэлмэринүүдые бэелүүлхэдэ хэды шэнээн саг, хүдэлмэришэдэй хүсэн, механизм хэрэгтэй байгааб? Тиихэдэ олон сортын модоор ашаалагдаһан составай доодо складта ерэхэдэ тиимэ богонихон саг соо түргэнөөр ашааень буулгахын аргагүй байдаг һэн.

Леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд иимэ аргаар хүдэлмэрилхэеэ болижо, үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэлөөр ажаллаха гэжэ шиидээд, муу бэшэ үрэ дүн туйлажа байна. Мастерска участогуудта бэлэдхэгдэһэн модонууд гансахан гэшүүһэнһээ шулагдаад, ута зандаа доодо склад хүрэтэр асарагдадаг болобо. Урдань тэдэ модонуудые шанараарнь илгажа байһан хүнүүдые модо бэлэдхэлгэдэ табижа, энэ процесс дээрэ ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлхэ арга олдоо. Дээдэ складуудта автокрануудай тоо олошоруулагдаа. Тиин платформонуудта модые ута зандань ашаалга механизмын хүсөөр хэгдэнэ. Иигэжэ доодо склад дээрэ ута зандаа асарагдаһан модонуудые вагонһоо буулгаха, сортолхо болон штабельда ябталха хүдэлмэринүүд, комплексноор хэгдэдэг болобо. Нүхэр Павловай хүтэлбэрилдэг модо бэлэдхэлэй Сангон пунктын модошод урдань үдэр соо дунда зэргээр 260 кубометр модо бэлэдхэдэг һаа, мүнөө энэ түрүү аргаар хүдэлмэрилдэг болоһоор үдэр соо 400—420 кубометр бэлэдхэнэ. Тэрэшэлэн дээдэ склад дээрэ вагонуудта модо ашаалга ехээр дээшэлээ. Урдань модо ашаалгые табан хүнһөө бүридэһэн бригада бэелүүлдэг һаа, мүнөө энэ хүдэлмэриие гурбахан хүн бэелүүлнэ. Крануудынь урданайхидаал адли сортологдоһон жэжэ модонуудые үргэжэ сагаа гээнгүйгөөр, дүүрэн хүсөөрөө ашаглагдана. Модо ашаалгые иигэжэ эмхидхэһэнэй ашаар доодо склад дээрэ сортировщигуудай ажалай бүтээсэ эрид дээшэлбэ. Эндэ нүхэд Сибцов, Кудряшов гэгшэдэй бригаданууд үдэр бүриингөө нормые 130—140 процент дүүргэдэг боложо шадаа.

Леспромхозой коллектив модые гэшүүһэнһээнь сэбэрлээд ута зандань шэрэхэ аргые хэрэглэдэг болоһоор барилгын модо хэрэглэгшэдэй эрилтые һайнаар дүүргэдэг болоно байна. Юуб гэхэдэ, урдань доодо склад дээрэ бэлэн модонууд байдаггүй һэн. Мүнөө шахтада хэрэглэгдэдэг тулгын, телеграфна столбын, тёс болгон хюрөөдэгдэхэ ба бусад хэрэгсэлэй модонууд складта гүйсэд бии байдаг болоо. Тиимэһээ хэрэглэгшэдэй захилые саг болзор соонь дүүргэхэ арга олдонхой.

— Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүйгөөр, ажалайнгаа бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхын түлөө оролдожо байха тон шухала,— гэжэ леспромхозой түрүү мастернуудай нэгэн нүхэр Ярославцев хөөрэнэ. Нүхэр Ярославцевай хүтэлбэрилдэг участогайхид цикличностиин графигаар үнинэй хүдэлмэрилдэг юм. Тиихэ мүртөө модо отололгые ленточнэ аргаар эмхидхэжэ, модо бэлэдхэхэ үдэр бүриингөө графигые бүри ехээр үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Тэрэшэлэн нүхэр Хамагановай хүтэлбэрилдэг участогайхид түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые эдэбхитэйгээр халан абана.

Хандагатайн леспромхозой модошод иигэжэ ажалай түрүү дүй дүршэл ба шэнэ технологиие үйлэдбэридөө үргэнөөр хэрэглэдэг болоһоор гээгдэлээ усадхажа шадаба. Модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ хоёрдохи кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Мүнөө хандагатайнхид КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байна.

Г. Дубравин.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр олон хүүгэдтэй бүлэг эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Заиграйн аймагай Онохой гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр М. И. Кубюк, Прибайкальска аймагай Покровка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр П. Д. Викторова гэгшэд юһэн үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн найман эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаба. Тэдэнэй тоодо: Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Е. З. Ласточкина, Хэжэнгын аймагай Загустай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Сэндыма Мункуева, мүн тус аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн З. Тимерзаякова, Баунтын аймагай Муя тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. А. Сергеева, Прибайкальска аймагай Ильинка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр З. Г. Стрежнева, Заиграйн аймагай Челутай поселогой гэрэй эзэн эхэнэр Ф. С. Заиграева, мүн тус аймагай Онохой гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр К. Д. Петрушенко болон бусад оролсоно.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 18 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Баунтын аймагай Троицкое тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. В. Бобрик, мүн тус аймагай Курорт поселогой гэрэй эзэн эхэнэр Х. Ю. Долгова, Байкало-Кударын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн У. В. Баландина, Бабушкин городой гэрэй эзэн эхэнэр М. В. Игумнова, Кударын аймагай Кудара-Сомон тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. И. Жарникова, Яруунын аймагай Романовка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр К. И. Матвеева болон бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар—34, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 57 эхэнүүд шагнагдаһан байна.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэнэ

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэнь дүтэлжэ байна. Байкало-Кударын аймагта һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл үнинэй эхилэнхэй.

Жэшээнь, Оймурай дунда һургуули (директорынь Н. Жаргалов) һуралсалай жэлэй дүүрэмсээр шэнэ жэлдэ бэлэдхэжэ эхилһэн байна. Ерэхэ жэлдэ хоёр 8-дахи, нэгэ 9-дэхи классууд шэнээр эмхидхэгдэхэ юм. Наймадахи, юһэдэхи классуудай байха шэнэ гэр баригдаа. 9 мянган түхэригтэ харуулан ойлгуулха һуралсалай хэрэгсэлнүүд абтаба.

Мүн 120 кубометр түлеэн бэлэдхэгдээ.

В. Булутов.

Сатирын БУЛАН

Хойморой сельпогой „хүндүүлхэй газар“

«Хойморой сельпогой «хүндүүлхэй газарынь» хаанаб гээ һаатнай, курорт «Аршанда» гэжэ хараһан лэ амаргашад хэлэхэ...

Нээрээшье, курорт «Аршан» дээрэ бишыхан байшантай гансал сельмаг бии юм. Энэ сельмаг соо эдеэнэйшье зүйл, эд бараашье эхи тархигүйгөөр худхажа табяатай байдаг. Гадна, курорт «Аршанда» амаралтыншье зон, аргаламжадашье ерэһэн хүнүүд — багахан шэбээ городойхидол гэхээр олон юм. Тиимэһээ энэ бишыхан сельмагта түрисэлдөөн, хашасалдаан таһардаггүй. Хажуугаар сельмагай наймаалагша Касилова гэжэ уйтандаа «унзадай убсанса» болошоһон юумэдэл, халтад гэхэдээ тогооной ханхинатар хашхаржа, бадашажа ородог. Баһа элдэбын мэхэ гохо харуулаад һалахаяа болишонхой. Энэ Касиловада мэхэлүүлһэн зон олон: тэдэнэр 4 түхэригэй оймһондо 9 түхэриг түлэжэрхиһэн, улаан баагса абанаб гээд, хара баагса абажархиһан байдаг. Харин «хүндэтэ Мария Михайловна, эндүүгээ заһая лэ» гэхэдэ, нүхэр Касилова «үндэр юумэн дээрэ гараад, өөрынгөө хамар хазааш» гэһэншүүгээр харюусаад, убайгүйгөөр саашаа харашадаг зантай. Гадна, Касилова ехэ нюур сахяаша наймаалагша юм. Хэрбээ элдэб үнгын мулинэ ниидхын сельмагтань ерээ һаань, Мария Михайловнамнай эгээ һайхануудынь (өөрытөө мартангүйгөөр) хани амарагуудтаа һэмээхэн һарбайгаад, гансал шарахан ниидхыень хадааһанда үлгөөд, хоёр гараа дэлгээдэгынь нэгэтэ бэшэ үзэгдэдэг.

Курорт «Аршанай» сельмаг халаа Хойморой сельпогой гансахан лэ «хүндүүлхэй шиихань» бэшэ юм. Мүн эндэ, Хэнгэргэ голой һайхан эрье дээрэ, Хойморой сельпогой чайна бии. Энэ чайнада хүдэлэгшэд эдеэ бэлдэхэдээ шэмэтэй юумэ хэхэгүйһөө гадна, үнэр ороһон мяхаар котлет, шашлык хээд, хангал сорьюулһаар хүнэй хамар доронь асаржа табидаг ушар али олон үзэгдэдэг байна.

Хойморой сельпогой «хүндүүлхэй газарынь «эмшэн домшоноор» ухашалуулжа, «даарптай» хальһыень хюһуулжа хаяхаар болоо.

Б. Бирбаев,
Б. Бадараев.

Хатуу харын хойшолон

Республикын зарим МТС-үүдтэ трактористнууд заримдаа архи уужархёод ажалдаа гарадаг. Тиигэжэ трактор болон бусад машинануудаа эбдэдэг, ажалаа һаатуулдаг байна. Һаяхан Цагаан-Усанай МТС-тэ трактористнь ама халамгайгаар трактортаа һуугаад, сабшалан дээрэ гаража ябатараа столбдо тармуураа шагтагалдуулжа, голынь хухалһан ба хэдэн шүдыень эбдэһэн байна.

ТРАКТОРИСТ: — Архидахам даа талын сэнгэлигтэ,
Артелиинш үбһэн сабшагдана аабза.
Хээрын ногоон хэнзэлэгшэ,
Хэзээш үбһэн тармагдана аабза.

С. ГРАХОВСКИЙН зураг.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэбди

...ПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пле-... партийна организацинуудай, со-...э, хүдөө ажахын органуудай, ... ажахын бүхы хүдэлмэрилэг-... урда тон шухала, харюусал-... зорилго табяа. Түнхэнэй айма-... колхознигууд, механизаторнууд ...рэжэлтэд КПСС-эй ЦК-гэй ...кэ Пленумэй тогтоолые халуу-... уттан һайшаажа, хүдөө ажа-... бүхы хүдэлмэринүүдые жэ-...э һайнаар үнгэргэхын түлөө ...листическэ мүрысөөндэ орол-..., хүдөө ажахые саашадань хүг-...лэ, тэрэнэй продуктнуудые ...бэрилгэ ехэдхэхэ талаар ...ин табиһан зорилгонуудые ам-...тайгаар дүүргэхын түлөө ... оролдожо байна.

...ртиин ЦК-гэй июльскэ Плену-... шиидхэбэринүүдые бодотоор ...үлэн, манай аймагай колхозууд ...МТС-үүд ургасые, түбхын тү-... кукурузын ургасые харууһал-... шухала хэмжээнүүдые абаа. ... колхозуудта кукурузын урга-... тракторна культиваторнуудаар ... гараар 2—3 дахин элдүү-...дээ. Олонхи колхозуудта ку-...ынь бог буртаг үбһэгүйгөөр, ...р ургажа байна. Жэшээлхэ-... Булганинай, Ленинэй, Ворошило-... нэрэмжэтэ, «Красный пахарь» ...зуудай зарим участогуудай ку-...ын ургаса метрһээ дээшэ үн-... болоо. Кукурузын полинууд дээ-... буртаг үбһэнэй ургаха зэргээр ...рынь элдүүрилэгдэжэ, зөөлэрүү-..., буртаг үбһэнһөө сэбэрлэг-...

...нөө манай колхозууд тэжээл ...элгые — үбһэ сабшалга ба ... ногоогоор силос даралгые ...өөр ябуулжа байна. Эдэ хү-...нүүдые тарая болон кукурузые үргэлжэдөө хуряажа эхилхэ үе болотор дүүргэхын түлөө колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд хамаг хүсэеэ элсүүлнэ. Мүнөө жэлдэ таряагаа 10—15 үдэр соо хуряажа абаха зорилго аймагай колхозууд ба МТС-үүдэй урда табигданхай. Хэрбээ үбһэ сабшалга, силос даралгые түргэнөөр дүүргэжэ шадаагүй һаа, тарая хуряалгые иимэ болзор соо хуряахань бэрхэтэй болохо байна. Энээниие һайса мэдэһэн манай колхознигууд ба механизаторнууд тэжээл бэлэдхэлгые түргэнөөр үнгэргэхэ зорилгоор час бүхэниие ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхын түлөө оролдоно.

Мүнөө аймаг дотор сабшалангай хахадынь сабшагдаад байна. Буденнын нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо түрүүн үбһэ хуряалгые түгэсхэһэн ба набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 122 процент дүүргэһэн байна. «Красный пахарь», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд үбһэ хуряалгаяа тэрэшэлэн дүүргэжэ байна. Булганинай, XVII партсъездын, Жуковай, Калининай нэрэмжэтэ, «Победа», «Путь Ленина» колхозууд үбһэеэ түргэнөөр, һайн шанартайгаар хуряажа байнхай.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй уряада харюу болгон, аймаг дотор үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн социалистическэ мүрысөөн байгша ондо тэжээл бэлэдхэлгые һураггүй эмхитэйгээр ябуулха арга олгоо.

«Путь Ленина» колхоздо хүдэлмэрилдэг Кыренэй МТС-эй тракторна агрегадай начальник машинист Цырендоржо Ангаров тракторна сенокосилкануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын түлөө машинистнуудай социалистическэ мүрысөө үүсхээ. Тэрэ болбол мүнөө сезон соо 700 гектарһаа бага бэшэ үбһэ сабшаха уялга абаад, республикын бүхы машинистнуудта хандаһан байна. Нүхэр Ангаров 11 үдэр соо 305 гектар үбһэ сабшаад, ажалайнгаа бүтээсые үдэр бүри дээшэлүүлнэ. Тэрэнэй жэшээгээр «Путь Ленина» колхозой морин сенокосилкын машинист Александр Усольцев мүрысөөндэ оролсоо. Энэ машинист 23 үдэр соо 113 гектар үбһэ сабшаад байна. Мүн бусадшье колхозуудай морин сенокосилкын машинистнууд тэрээнһээ гээгдэнэгүй. Калининай нэрэмжэтэ колхозой машинистнууд Нима Марганов, Балдан Аюшеев, Сергей Пятницкий гэгшэд үдэр бүри 4 гектарай оронда тус бүридөө 5—6 гектар үбһэ сабшана. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой машинистнууд Бато Маншеев, Жегдур Донитова, «Гигант» колхозой машинист Иннокентий Зверев болон бусад олон машинистнууд үдэрэйнгөө нормонуудые ходоор 150—170 процент дүүргэнэ.

Гэбэшье, социалистическэ мүрысөө ёһото һайнаар дэлгэрүүлээгүй, тэжээл бэлэдхэлгэдээ гээгдэлтэй ябаһан колхозууд аймаг дотор бии гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэй тоодо «Путь к коммунизму», «Гигант», Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд ороно. Партиин айком эдэ колхозуудта үбһэ хуряалгые түргэдхэхэ хэмжээ абажа байна.

Үбһэ хуряахын хажуугаар аймагай колхозууд хээрын ногоогоор силос даража байна. Кукурузын тарилгын талмайн нилээд ехээр үргэдхэгдэһэн тула хээрын ногоогоор силос даралгые зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тоохогүй ябадал гаргана гэжэ энээнтэй хамта тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Кукурузын һайнаар ургаашье һаань, хээрын ногоогоор силос дараха, тиигэжэ малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ гол шухала аргануудай нэгэн болохо шэмэтэ тэжээлээр үнеэдые элбэгээр эдеэлүүлхын тула шухала хэмжээ абаха хэрэгтэй гэжэ партиин аймагай комитет иимэ хүтэлбэрилэгшэдтэ ойлгуулаа. Мүнөө аймагай бүхы колхозууд хээрын ногоогоор силос даралгые түргэнөөр ябуулжа байна. Тиимэһээ мүнөө жэлдэ хээрын ногоогоор нилээд ехэ хэмжээнэй силос дарагдаха, тиигэжэ үнеэдтэ болон бусад малда элбэгээр эдюулхэ шэмэтэ тэжээлтэй бологдоха гэжэ хэлэхээр байна.

Аймагай колхозууд силосэ түхеэрэлгэнүүдые, малай байрануудые барилгада, тарая хуряалгада бэлэдхэхэ асуудалда шухала анхаралаа хандуулна. Мүнөө аймаг дотор 20 мянга үлүүтэй кубометрын багтаамжатай силосэ барилганууд бэлэн болгогдонхой. Энэ хүдэлмэри тэрэшэлэн түргэнөөр ябуулагдажа, кукурузаар силос дараха үе болотор бүрин дүүргэгдэхэ байна. Калининай, Ленинэй нэрэмжэтэ болон бусад хэдэн колхозууд силосэ түхеэрэлтэнүүдые хэрэгтэй хэмжээтэйгээр барижа ба заһажа дүүргэээ.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, колхозуудта зохёогдоһон хэмжээ-ябуулганuудаар мүнөө жэлдэ малай олон байранууд баригдаха гэжэ хараалагдаһан байгаа. Аймагай колхоз бүхэн малай 3—4 байра, зарим колхозууд нэгэ доро 10 байра барижа байнхай. Жэшээлхэдэ, «Путь к коммунизму» колхоз 200—200 толгой үхэрэй байха 4 рядтай хоёр байра, 100—100 үхэрэй хоёр байра, тугалай типовой байра, хонидой хэдэн байра барижа дүүргэжэ байна. Энэ колхоздо малшадай байха 25 гэр, колхозой нийтын бани, холодильник, нийтын столово, автогараж болон бусад барилганууд шэнээр баригдажа дүүргэгдээ. «Путь Ленина», Ленинэй нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта үхэрэй ба тугалай байранууд баригдажа дүүргэгдэхээ байнхай. Барилгын бригаданuудта барилгашадай хэһэнэйнь зэргээр урмашуулгатайгаар ажалыень түлэхэ гурим хэрэглэлгэ хадаа зоотехническэ барилгые түргэдхэлгэдэ ехэ үүргэ дүүргээ. Гэхэтэй хамта, зоотехническэ барилгые һулаар ябуулжа байһан колхозууд бии. Тэдэнэй тоодо илангаяа «Победа», Карл Марксын, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудые нэрлэхэ хэрэгтэй.

Аймагай колхозууд ба МТС-үүд тарая хуряалгада бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна. Энэншье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум болбол тарая 10 үдэр соо хуряаха зорилго табиһан байна гээшэ. Энэ зорилгые бэелүүлхын тула тарая хуряалгада һайнаар бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Түнхэнэй, Кыренэй МТС-үүд комбайн болон хуряалгын бусад машинануудые заһажа дүүргэжэ байна. Жаткануудхушалтатай тогууд, цементлэгдэһэн талмайнууд, тарая сэбэрлэлгын машинанууд, тарая шэрэхэ мори тэргэ болон амһартануудые саг соонь бэлэдхэлгэдэ колхозууднай анхаралаа ехээр хандуулна.

Мүнөө үедэ хүдөөгэй ажалшадай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулха гээшэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэхэ шиидхэхы нүхэсэл болоно. Тиимэһээ мүнөө үедэ табигдажа байгаа тон ехэ эрилтэнүүдэй ёһоор нийтэ-политическэ хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха шухала хэмжээнүүдые партиин айком абажа байна. Һаяхан КПСС-эй айком партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар үнгэргөө, нютаг бүридэ агитаторнуудай семинарнууд үнгэргэгдэнэ, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй, элидхэлшэдэй бүлэгүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха, харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэлгын дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд абтажа байна.

Партийна, советскэ хүтэлбэрилхы хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые тайлбарилан ойлгуулха талаар, мүн дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнтэй дашарамдуулан, уласхоорондын байдал тухай элидхэл ба лекцинүүдые колхознигууд болон механизаторнуудта уншана.

Гэхэ зуураа, нийтэ-политическэ хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Зарим газарта нийтэ-политическэ хүдэлмэри ёһо тэдыгээр ябуулагдадаг зандаа, тиимэһээ фермэ, бригада болон колхозуудай хүдэлмэриие һайжаруулгада тэрэ һулаар нүлөөлнэ. Партиин айком болбол шэнэ эрилтын ёһоор нийтэ-политическэ хүдэлмэриин арга формонуудые шэнэдхэн табиха тушаа партийна эхин организацинуудта зохихо эрилтэ хэжэ, ойлгууламжын хүдэлмэриие ашатуһа ехэтэй болгохын түлөө оролдожо байна.

Ойлгууламжын хүдэлмэри һайжаруулгада КПСС-эй айкомой МТС-эй зонын инструкторска группанууд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Тиимэһээ инструкторска группануудай нийтэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулхын ба колхознигууд болон механизаторнуудые оролдосото ажалда эмхидхэн элсүүлдэг болохынь тула партиин аймагай комитет тэдэнние бодотоор хүтэлбэрилдэг болобо.

Ургасые харууһалха, тарая саг соонь гээлтэгүйгөөр хуряаха талаар КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй табиһан зорилгонууд тон шухала ба тон харюусалгатай байна. Тэдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө КПСС-эй аймагай комитедэй шухала хэмжээ абаха байһаниинь лабтай.

Б. ЗОНХОЕВ, КПСС-эй Түнхэнэй айкомой секретарь.

Югославиин Арадай Федеративна Республикын парламентска делегаци Москвада ерэбэ

СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Югославиин Арадай Федеративна Республикын арадай союзна скупщинын делегаци августын хоёрто Москвада ерээ. Хорватиин Арадай Республикын суглаанай түрүүлэгшэ Владимир Бакарич делегацие толгойлно. Вицко Крстулович, Цвиетин Миятович, Борис Зихерл, Ристо Антунович, Видое Смилевский, Райя Неделькович, Джока Пайкович, Пашко Ромац, Милиян Неоричич, Боса Цветич, Франьо Гажи, Славко Паплер, Франц Симонич, Халид Месихович, Грета Кавай, Гойко Гарчевич гэгшэд делегациин составта ороно.

Москвагай ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ А. П. Волков, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ В. Т. Лацис, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь Н. М. Пегов, СССР-эй Министрнүүд С. Ф. Антонов, Б. П. Елютин, Д. В. Павлов, СССР-эй Министрнүүдэй орлогшонор А. А. Громыко, В. А. Зорин, С. В. Кафтанов, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ А. М. Сафронов, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй канцеляриин начальник Н. К. Козлов, ВЦСПС-эй секретарь Н. В. Попова, КПСС-эй МГК-гэй секретарь Е. А. Фурцева, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарьнууд А. А. Рапохин ба В. Е. Семичастный ба бусад, хариин журналистнууд Югославиин Арадай Федеративна Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн центральна аэродром дээрэ делегацие угтаа.

Югославиин Арадай Федеративна Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол Д. Видич, посольствын дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд Югославиин парламентска делегацие мүн лэ угталсаа.

Аэродром дээрэ сугларагшад удаан саг соо хани ёһоор альга ташан Югославиин арадуудай түлөөлэгшэдые амаршалаа. Москвагай пионернууд айлшадта баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Югославиин арадай союзна скупщинын депутадуудта хандан СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ А. П. Волков нигэжэ хэлээ:

—Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзда ба манай агуу ехэ Эхэ ороной столица—Москвада ерэһэнтэйтнай дашарамдуулан манай хүндэтэ айлшад таанадые үнэн зүрхэнһөө амаршалхые зүбшөөгыт.

Таанадай Советскэ Союзда ерэлгэ советскэ бүхы хүнүүдтэ баясхаланта ушар болоно. Юуб гэхэдэ, таанадай ерэлгэ манай арадуудай хоорондо дайнай үедэ, мүн дайнай хойто тээхи түрүүшын жэлнүүдтэ тогтоһон эгээн лэ һайн хани барисаае дахяад һэргээлгэ мүн болоно.

Белградта һаяхан болоһон советско-югославска хэлсээнүүдэй ашаар манай оронуудай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулха, хани барисаан болон харилсан ажаллалгые бэхижүүлхэ асуудалаар үгээ ойлголсолго туйлагдаһан ба деклараци баталан абтаһан байна. Тэрээниие бидэнэр ехэ ханангяар угтаһан байнабди.

Югославиин Арадай Федеративна Республикын союзна скупщинын делегациин ерэлгэ манай орондо социализм байгуулгын дүй дүршэлтэй һайнаар танилсаха, советскэ хүнүүдтэй хани ёһоной холбоо барисаа тогтоохо, Югославиин ахадүү арадуудта советскэ арадай үнэн зүрхэнэй гүнзэгы мэдэрэлтэйгээр талархан хандадаг байһыень мэдэжэ абаха арга боломжо Югославска нүхэдүүдтэ олгохо байна. Бидэнэр манай оронние, тэрэнэй промышленностиие, хүдөө ажахые, наукын ба культурын эмхи зургаануудые таанадта дуратайгаар харуулха, гүрэнэй центральна ба нютагай органуудай ажал-ябуулгатай танилсуулха, харахаяа хүсэһэн бүхы юумыетнай таанадта үзүүлхэ байнабди.

Айлшалыт, хүндэтэ нүхэд!

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ хамтынгаа дайсантай эсэргүүсэн тэмсэхэ үедөө советскэ ба югославска арадуудай хоорондо тогтоһон хуушанай хани барисаан эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай аша туһада зорюулагдан дахин һалбаран хүгжэхэ ба улам бүри бэхижэхэ бэзэ гэжэ гүнзэгыгөөр этигэн найдажа байһанаа элишэлэн мэдүүлхые зүбшөөгыт.

Советско-Югославска хани барисаан мандаха болтогой!

* * *

Делегациие толгойлогшо Владимир Бакарич харюугай үгэ хэлэхэдээ нигэжэ мэдүүлээ:

—Нүхэр түрүүлэгшэ! Нүхэдүүд!

Иимэ хани халуунаар бидэниие угтаһанайтнай түлөө Верховно Соведэй түлөөлэгшэдтэ, тэрэшэлэн хүндэтэ нүхэд таанадта, Югославиин Арадай Скупщинын делегациин зүгһөө баясхалан хүргэхые зүбшөөгыт. Бидэнэр Киевтэ хэдэн минута соо тогтоһон байнабди. Тэндэ бидэниие мүн лэ хани халуунаар угтаа. Иимэ делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэжэ байлга һайн хэрэг болоно, энэ хадаа нацануудай, хүнүүдэй хоорондоо үгээ һайнаар ойлголсолгодо хүргэхэ байна. Советскэ хүнүүд манай арадуудта хани ёһоор хандана. Манай арадууд хани халуунаар саашадаа харилсан ажаллажа, хүнүүдэй саашадаа амгаланаар һууханай тулада эб найрамдалые хамгаалха замаар дабшажа шадахагүй гэжэ хэлэхэ ямаршье үндэһэ баримтагүй гэжэ Тито хэлэһэн юм. Тэрэ үгэнүүдэйнь зүб байһыень танай хүнүүдтэй түрүүлжэ уулзахадаа бидэнэр этигэбэбди.

Бэе бэедээ этигэлсэлгые бүри гүнзэгы болгохые, хани харилсаа болон харилсан ажаллалгые хүгжөөхын тулада бэе бэеэ ойлголсон ажаллалгые бүри үргэдхэхые манай делегаци оролдохо байна.

Иимэ халуунаар угтаһанайтнай түлөө үшөө дахин баясхалан хүргөөд нигэжэ хэлэнэб: манай арадуудай хоорондохи хани барисаан мандаха болтогой!

(ТАСС).

Советскэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй делегаци Англиһаа мордобо

ЛОНДОН, августын 2. (ТАСС). СССР-эй Совхозуудай министр И. А. Бенедиктов түрүүтэй советскэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй делегаци мүнөөдэр Лондонһоо түрэл ороноо бусахаяа ниидэн гараба. СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик, англиийска газар тарялангай, загаһа барилгын ба эдеэ хоолой зүйлнүүдэй министерствын, Британска соведэй, фермернүүдэй национальна союзай түлөөлэгшэд, «Ньюс Кроникл» газетын түлөөлэгшэд редактор М. Кэртис түрүүтэйгээр, хэблэлэй ба радиогой түлөөлэгшэд Лондонско центральна аэродром дээрэһээ делегацие үдэшөө.

Британска радиодамжуулгын корпорациин микрофоной үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, делегациие хүтэлбэрилэгшэ И. А. Бенедиктов хадаа хүндэтэйгөөр угтаһанайнь ба Великобританиин хүдөө ажахые харуулгые һайнаар эмхидхэһэнэйнь түлөө газар тарялангай, загаһа барилгын ба эдеэ хоолой зүйлнүүдэй министр г-н Хиткот-Эморидо, «Ньюс Кроникл» газетын редакцида ба редактор г-н Кэртистэ, Британска соведтэ болон фермернүүдэй национальна союзда баясхалан хүргөө.

Энэ ушартай дашарамдуулан бидэнтэй уулзаһан олон тоото англичаннуудта амаршалга болон баясхалан хүргэнэб, хүдэлмэридөө ехэ амжалтануудые туйлахыень, элүүр мэндэ ажаһуухыень хани ёһоор хүсэнэб. Тэдэнэй олонхидтойнь бидэнэр хани харилсаатай болообди. Великобританида байха зуураа, Англиин хүдөө ажахытай танилсажа, һонирхоһон ба ашатай туһатай юумые мэдэжэ абаһан байнабди.

Фермернүүдтэй, научна эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй тусхай тушаалта хүнүүдтэй бидэнэй уулзаһан ба дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэһэн ушар манай арадуудта алинданшье туһатай байха гэжэ И. А. Бенедиктов саашань хэлээ. Великобританиин хүдөө ажахын ажал-ябуулагшадай Советскэ Союзда ошохыень бидэнэр хүлеэнэбди. Тэдэниие советскэ арад хани халуунаар угтаха байха. Великобританиин хүдөө ажахын ажал-ябуулагшадай Советскэ Союзда ошолго манай оронуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаануудые саашадань хүгжөөлгэдэ туһалха байна.

Британска радиодамжуулгын корпорациин редакциин корреспондентын асуудалда харюусаха зуураа, И. А. Бенедиктов нигэжэ хэлээ: Орон дотортнай һарын турша соо байхадаа делегадууд малажалай талаар һонирхолтой зүйлнүүдые хараһан байна. Английскэ фермернүүд һонирхолтой машинануудые шадамараар хэрэглэдэг, мүн һайн үүлтэрэй эбэртэ бодо мал үсхэдэг байна. Тэдэниие советскэ хүдөө ажахы хэрэглэжэ шадаха байна гэжэ делегаци тоолоно. «Гол шухалань юуб гэхэдэ, бидэндэ фермернүүд хани ёһоор хандаа» гэжэ И. А. Бенедиктов тэмдэглээ.

Советскэ хүдөө ажахын делегациин США-да ошоод байлга

ОМАХА. (Небраска штат), августын 1. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Советскэ хүдөө ажахын делегаци хадаа Омаха город шадарай районуудһаа июлиин 31-дэ Небраска штадай хүдөө ажахытай танилсажа эхилээ. Индейкэнүүдые тэжээдэг Окома гэгшын шубуунай ажалай томо фермые делегаци үглөөгүүр хараа.

Шубуунай фермые хараһанайнгаа һүүлээр газарай хүрьһые уһанһаа хамгаалха зорилгоор Уаху город шадар бүлэг фермернүүдэй хамтааран бариһан гидротехническэ түхеэрэлгэнүүдые делегадуудай олонхидынь ошожо хараа.

Нүгөөдэ бүлэгынь газарые искусственнаар уһалдаг түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргадаг «Вэлли Мэнюфэкчюринг компани» гэжэ фирмын предприятинуудые ошожо хараа. Фирмын главна эрхилэгшэ Роберт Догерти газар уһалдаг һүүлшын шэнэ түхэлэй өөрөө хүдэлдэг түхеэрэлгэнүүдые делегадуудта харуулһан ба тэдэнэй поли дээрэ хүдэлмэрилгэтэй танилсуулһан байна.

Пиория ба Ист-Молин (хоюулан Иллинойс штадта) городуудай хүдөө ажахын машинануудые бүтээдэг заводуудые дүрбэн үдэрэй турша соо ябажа хараһанайнгаа һүүлээр, Ежевский ба Богач хоёр делегацитай хамтарһан байна. «Котерпиллер» гэжэ фирмын гусеничнэ тракторнуудые бүтээн гаргадаг заводые июлиин 24-дэ тэдэнэр хараһан байгаа. Энэ хадаа США-гэй эгээн томо заводуудай нэгэн юм. Хэдэн цехүүдыень, конвейернүүд болон мотор хабсардаг цехыень тэдэ хараа. Тракторнуудай гол шухала детальнуудые бүтээдэг ба тэдэниие хабсардаг цехүүдыень июлиин 27-до тэдэнэр хараа. Компаниин вице-президент Монро тайлбаринуудые үгэһэн байна.

Тэрэ үдэртөө Ежевский Богач хоёр Ист-Молин город самолёдоор ниидэжэ ошоод, «Интернейшнл харвестер» гэжэ таряа хадалгын машинануудай компаниин заводуудта элдэб комбайнуудые үйлэдбэрилгэтэй танилсаһан байна. Һүүлээрнь Ежевский Богач хоёр комбайнуудые ухаалан зохёолгын асуудалнуудаар компаниин главна конструктор Пул гэгшэтэй хөөрэлдөө. Главна конструктор хадаа һүүлэй үедэ ухаалан зохёогдоһон комбайнуудай байгуулгатай, тэрэ тоодо хадын ташаланда хүдэлмэрилдэг комбайнын ба мүн жэгдэ бэшэ газарта ябадаг самоходно комбайнын байгуулгатай тэдэниие танилсуулаа.

Ист-Молиндохи «Формол» фирмын тракторна заводые Ежевский Богач хоёр июлиин 29-дэ хараа. Тэдэнэр заводой хүдэлмэритэй танилсаһан ба «Формол» тракторай байгуулгые хараһан байна.

Июлиин 31-нэй үдын хойно советскэ делегаци Стивенсоной фермые хараа. Энэ фермэ Небраска штадай сагай уларилай эрхэ байдалда таараладдаг кукурузын гибриднэ үрэһэ ургуулдаг юм. Фримонт город шадар байдаг эбэртэ бодо мал искусственнаар үрэжүүлдэг кооперативна пунктые делегаци мүн лэ хараһан байна.

Фримонт городой худалдаа наймаанай палатын хүдөө ажахын комитет делегадуудай хүндэлэлдэ зорюулан июлиин 31-нэй үдэшэ сэнгэлгэ үнгэргэһэн байна.

Делегаци хадаа августын 1-дэ Янктон (Урда Дакота штат) город орохоёо мордоо.

ЛИНКОЛЬН, (Небраска штат), августын 1. (**ТАСС-эй тусхай корр**). Холбоото Штадуудта хоёр недели соо байһанайнгаа һүүлээр үсэгэлдэр советскэ хүдөө ажахын делегаци түрүүшынгээ амаралтын үдэр үнгэргөө. Гэбэшье, бүлэг делегадууд—В. Мацкевич, Ю. Голубаш, А. Шевченко—Небраска штадай үргэн ехэ талата малажалай райондо бүхэли үдэрөө үнгэргөө. Тэндэ хүрэлгэ делегациин США соогуур аяншалха түсэбөөр хараалагдаһан байгаа.

Уилбур Драйбред гэгшын ранчо (малажалай фермэ) Холбоото Штадууд дотор мэдээжэ болонхой юм. Эндэ үүлтэр һайнтай мал үсхэбэрилэгдэдэг. Драйбред үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ талаар олоһон дүй дүршэл тухайгаа советскэ делегадуудта хөөрэжэ үгэһэн ба бэлшээридэ ябаһан малнуудаа тэдээндэ харуулһан байна. Драйбредэй малажалай фермэ 5,5 мянган гектар талмай эзэлдэг юм. Тэрэниие делегаци 3 шахуу часай турша соо ябажа хараһан байна.

Советскэ бүлэг делегадууд хүршэ һуудаг Риисын малажалай фермые хараа. Тэдэнэр үбһэ хуряалгые механизацилгатай, Эйбердино-Ангусска үүлтэрэй мал үсхэбэрилгые болон бэлшээриень хараһан байна.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн V фестиваль

КУЛЬТУРЫН ТАЛААР УЛАСХООРОНДЫН МҮРЫСӨӨН ЭХИЛЭЭ

ВАРШАВА, августын 1. (ТАСС). Эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө залуушуулай болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн V фестиваль хоёрдохи үдэртөө үргэлжэлжэ байна. Варшавын элдэб хубинуудта хэдэ хэдэн делегацинууд польско залуушуултай уулзаа.

Фестиваль дээрэ культурын талаар болохо мүрысөөн Варшавска арадай филармониин байшан соо эхилээ.

Пианистнуудай наадалга, классическэ ба арадай дуунуудые дуулалга, классическа ба арадай танцануудые наадалга, духовой оркестрээр ба арадай хүгжэмэй хэрэгсэлнүүдээр наадалга мүрысөөнэй программада ороно.

Варшавска консерваториин ректор С. Шпинальский фестивальда хабаадагшадые амаршалаа.

Түгэсхэлдэнь концерт болоо.

ЗАЛУУШУУЛАЙ УЛАСХООРОНДЫН СПОРТИВНА НААДАН

ВАРШАВА, августын 1. (ТАСС). Арбан жэлэй нэрэмжэтэ варшавска стадион дээрэ мүнөөдэр үдын хойто тээ залуушуулай уласхоорондын хоёрдохи спортивна наадан эхилээ.

Стадионой трибунанууд дээрэ хэдэн олон мянган варшавынхид болон фестивальда хабаадагшад һууба.

Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Б. Берут, Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ А. Завадский, Министрнүүдэй Совдэй түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич, Польшын маршал К. Рокоссовский болон Польско гүрэнэй бусад хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад баяр дээрэ байлсаа. СССР-һээ Польшодо байдаг посол П. К. Пономаренко, Варшавада байдаг дипломатическа түлөөлэлгын олохон зургаануудые толгойлогшонор, залуушуулай уласхоорондын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэд, польско болон хариин гүрэнүүдэй хэблэлэй түлөөлэгшэд баяр дээрэ мүн лэ байлсаа.

Польско Арадай Республикын Гүрэнэй гимнын аялга доро польско эрхим спортсменүүд мүрысөөнэй тугые үргэнэ.

Удаань спортивна наадануудта хабаадаха бологшодой баярай парад эхилнэ. Мүрысөөнүүдтэ хамта дээрээ уласхоорондын спортивна федерацида ородог 4 мянга шахуу спортсменүүд хабаадаха юм. Фестивалиин значок абахын тула болохо мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахые хүсэжэ байһан тухайгаа фестивальда хабаадаг 5 мянга үлүүтэй залуушуул мэдүүлһэн байна. Парадай дүүрэһэнэй һүүлээр Польско спортсменүүд стадион дээрэ гимнастическа упражненинүүдые хэһэн байна.

Варшавын ба Пекинэй футбольно командануудай хоорондо болоһон нүхэрэй ёһоной уулзалгаар спортивна һайндэр дүүрээ.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн V фестивалиин нээлгэтэй дашарамдуулагдан Варшавада уулзалга болоо

ВАРШАВА, августын 1. (ТАСС). Эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө тэмсэхэ зорилгоор залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн V фестиваль үнгэргэхэ уласхоорондын комитет фестиваль нээлгэтэй дашарамдуулан үсэгэлдэр үдэшэ уулзалга эмхидхээ.

Энэ уулзалга И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Культурын ба наукын ордон соо болоһон байна. Фестивалиин уласхоорондын комитедэй гэшүүд Бруно Бернини ба Жак Дени гэгшэд түрүүтэйгээр, Польшын гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Скшешевский, дээдэ һургуулинуудай министр А. Рапацкий, Варшавска арадай соведэй президиумэй түрүүлэгшэ Е. Альбрехт, фестивальда бэлэдхэл хэхэ польско комитедэй гэшүүд, залуушуулай делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн фестивалиин хүндэтэ айлшад уулзалга дээрэ байлсаа.

Сугларагшадые амаршалха зуураа Бруно Бернини хадаа фестивальда бэлэдхэлдэ хабаадалсаһан бүхы дэлхэйн хэдэн миллион эдир залуу хүбүүд басагадай хүндэлэлдэ зорюулан юрөөл табяа, эб найрамдалай ба золтой жаргалтай ажабайдалай түлөө бүри эршэтэйгээр тэмсэхыень залуушуулые уряалаа.

Һаяхан Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд артелиин тогтоһоор 25 жэлэй ойн һайндэрые тэмдэглэбэ.

Наһажаал колхознигууд—74 наһатай Содном Бадневич Баднев Бальжима ... шэнтэйгөө хамта түрэл колхозойнгоо хайшан гэжэ эмхидхэгдэһэн ба хойшодоо ... хинэһэн тухайнь залуушуулда хөөрэжэ үгөө. Хоёр хүгшэд үндэр наһатай боло... шье, колхозойнгоо ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Содном Бадневич Бальжима Гомбоева хоёр «Советскэ Союз» ... жэ журнал соо уншаһан, хараһан юумэнүүдээ хоорондоо хөөрэлдэжэ һуунад.

Ф. Сорокинай фото.

Пионерскэ лагерьта

Эртэ үглөөгүүр. Брянь голой эрье шадархи ой соо абяа шэмээгүй. Гэнтэ пионерскэ горнын огсом шанга абяан үглөөнэй тунгалаг агаарта жэнгинэн, оршон тойрониие зэдэлүүлнэ. Нойрһоо һэриһэн үхибүүд хүнгэн хубсаһаар газаа гүйлдэн гаража, үглөөнэй зарядкада жагсаба.

Эхин ба дунда һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой пионерскэ лагериин нэгэ үдэр нигэжэ эхилбэ.

Тус лагерь Зайграйн аймагай центрһээ холо бэшэ, гоё һайхан газарта оршоно. Эндэ жэл бүри хэдэн зуугаад үхибүүд амардаг юм. Эдэнэр болбосон түхэлтэй зунай гэрнүүдтэ байрлана. Үхибүүд эндэ амаралтаяа тон һонирхолтойгоор үнгэргэнэ. Эдир натуралистнарай, мичуринецуудай, «уран гартанай» болон бусад кружогуудта тэдэ хабаадалсана. Заримдаа һонирхолтой экскурсинуудта гарана. Үдэшэлэнииинь пионерскэ түүдэг түлижэ, тэрэнэйнгээ гэрэлдэ элдэб наада зугаа эмхидхэнэ. Элдэб спортоор мүрысөөнүүд болодог. Энэ мүрысөөндэ мүн Заиграйн дунда һургуулиин һурагшад хабаадалсана.

Лагерьта амаржа байхадань хүүгэдтэ областной болон городой хэдэн организацинуудһаа айлшад е... Зунай богонихон үдэшын үнгэ... ниие обёоронгүй үхибүүд эдэнэ... сэдьхэлһээ хөөрэлдэжэ, үнихэн ... шадаг байна.

Пионерскэ лагериин хүмүүжү... шэд В. Копылов, Н. Козулина ... Христомова гэгшэд түсэбөө бо... жотойгоор табижа, оролдосотой ажаллана. Элдэб наада эмхид... хэдэн һонирхолтой хэмжээ-ябу... нуудые үнгэргэнэ.

Хүүгэд өөһэдынгөө пионервож... нууд Галина Фадеева, Нина С... шецко, Лидия Лошкомоева гэ... тэ илангаяа дуратай юм. Эдэнэй ... тэлбэри доро хэдэн олон кружо... ажаллана.

Гадна, лагерьта «байгаалиин ... лан» бии. Тэндэнь уһанай гаха... нууд, мэлхэйнүүд, шара шуб... туулай болон бусад амитад ... Хүүгэд эдэнээ һайнаар харууһа... эдеэллэдэг. Пионернүүд мүн ... шалгын багахан участогтай. ... участок дээрэнь огородой ... культуранууд, кукуруза һай... ургажа байна.

Үхибүүд нигэжэ амарха зу... өөһэдынгөө эрдэм мэдэрэлые ... шэлүүлдэг, ерэхэ һуралсалай... жэлдэ бэлэдхэдэг байна.

Н. Хазага...

Мэргэн буудагшадай мүрысөөн

Улан-Удын паровозо-вагонно заводто мэргэн буудагшадай мүрысөөн һаяхан үнгэргэгдэбэ. Тус мүрысөөндэ цехүүд болон таһагуудай 17 команданууд хабаадалсаа. Тиин эндэ 200 гараи спортсменүүд өөһэд өөһэдынгөө, мүн командна түрүү һууриин түлөө мүрысэбэ.

Мүрысөөндэ заводой модельнэ цехын спортсменүүд (капитаниинь В. Бухольцев) һайн амжалта туйлажа, нэгэдэхи һуури эзэлээ. Энэ командын буудагшад абажа боломоор 1000 очкоһоо 813 очко абаһан байха юм. Котельнэ цехын спортсменүүд — хоёрдохи, тендернэ, түхеэрэлгын цехүүдэй спортсменүүд—гурбадахи ба дүрбэдэхи һууринуудые хубаагаа.

Тиихэдэ спортсменүүд: эрэш... дундаһаа В. Титов, эхэнэрнү... дундаһаа Х. Лунева гэгшэд ... түрүү һуури эзэлэлгын мүрысө... түрүү һууринуудые эзэлбэ. Эдэн... заводой чемпионуудай хүндэтэ ... рэзэргэ олгогдоо.

Мүрысөөндэ хабаадагшад: Т. ... дубон, В. Субботин, В. Зо... И. Проскурин, Д. Трофимов гэ... абажа боломоор 100 очкоһоо 89... очконуудые абажа, ГТО-гэй I ... шатануудай комплексно ... дүүргээ.

Признэ түрүү һууринуудые ... һэн командануудба зарим ха... дагшадта дамжуулгын кубогууд ... лон дипломууд барюулагдаа.

Т. Бадма...

Нютаг бүриин һонинууд

☆ Чесанын сомоной «Коммунизм» колхозой (Хэжэнгэ) Харгааһан гэжэ газарта гидрогеологическа отряд ерэжэ, худагай нүхэ малтаба. Тэрэнэй гүнзэгынь 60 метр болоно. Энэ худагһаа Д. Уладаев, А. Семенов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг отарын хонид, мүн колхознигуудай өөһэдынь мал уһалха байна. Энэ худаг жэлэй ямаршье сагта уһатай байха юм.

☆ Баунтын аймагай центрын ажалшад Тальцы гэжэ үзэсхэлэн һайхан, сэбэр агаартай газарта амаралтынгаа үдэрнүүдые үнгэргэнэ. Эндэнь буфет хүдэлмэрилдэг, мүн үнгэ бүриин наадан, уранһайханай самодеятельностиин концерт болодог.

Иимэ амаралта энэ жэлдэ түрүүшынхеэ эмхидхэгдэбэ.

☆ Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (Бичура) дэргэдэхи Окино-Ключевскойн сельпогой магазиние даагша Гуржап Цыремпилова үбһэ хуряалгын үедэ колхознигуудые нүүдэл худалдаа най... гаар таһалгаряагүй хангана.

☆ Сосновско МТС-эй механи... торнууд (Ярууна) таряа хурял... харьяата колхозуудтаа богони... болзор соо гээлтэ хоролтогүй... үнгэргэхын түлөө комбайну... һайн шанартайгаар заһабари... дүүргэбэ. Заһабарилга узловой... гаар хэгдэһэн байна.

Мүнөө жэлдэ колхозуудай та... най талмай нёдондонойхидо ... доо нилээд ургэдхэгдөө. Тиин... комбайнёрнууд бүри ехэ талмай... даха уялгатай болоно. МТС-эй ... нэй комбайнёр Николай Виногра... «Сталинец-6» комбайнаар худ... риин арбан хоног соо 600 гекта... ряа хуряаха гэһэн социалисти... уялга абаа. Мүн бусадшье ком... нернууд дээшэлүүлэгдэһэн уя... нуудые абана.

Редакторай орл... **О. ГОМБОЕВ**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00524. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 4...